

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY 3B GIMNAZJUM

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. i 3. Świat między wojnami	• tłumaczy pochodzenie nazwy epoki • podaje daty graniczne epoki • wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki • wymienia najważniejsze cechy abstrakcjonizmu, kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu	• opowiada o ważnych wydarzeniach i zjawiskach, które ukształtowały charakter międzywojnia • przedstawia poglądy Oswalda Spenglera i Zygmunta Freuda • wyjaśnia, czym charakteryzowała się architektura dwudziestolecia międzywojennego • odszukuje we wskazanych źródłach informacje dotyczące rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę w formie mapy myśli	• wyraża opinię na temat poglądów myślicieli epoki i uzasadnia swoje zdanie • charakteryzuje życie artystyczne epoki • określa, w jaki sposób psychologia wpłynęła na literaturę międzywojnia	• omawia różnice w ukazywaniu świata przez ekspresjonistów, kubistów, abstrakcjonistów i surrealistów • odszukuje w różnych źródłach informacje o rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę	• tłumaczy, jakie znaczenie ma dwudziestolecie międzywojenne dla kultury europejskiej
4. Poezja skamandrytów	• wymienia tytuły tomów wierszy Kazimierza Wierzyńskiego • opowiada, po czym można poznać, że ktoś jest szczęśliwy • określa nastrój utworu • wskazuje, do kogo zwraca się podmiot literacki i o czym	• uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy i nazywa kolory • wyszukuje w utworze metafory • wyjaśnia, czym jest przerzutnia poetycka • opisuje kolorystykę i nastrój pory roku, która	• krótko omawia postać Kazimierza Wierzyńskiego • uzasadnia, że utwór należy do liryki bezpośredniej • wyjaśnia symbolikę koloru zielonego • wypisuje ze słownika frazeologicznego pięć frazeologizmów ze słowem <i>zielony</i> i wyjaśnia ich	• wyjaśnia znaczenie wskazanych w wierszu metafor • omawia funkcję przerzutni w utworze • przypomina, w których epokach literackich w utworach pojawiały się obrazy przyrody odzwierciedlające nastrój	• odszukuje w albumach malarstwa lub internecie reprodukcje obrazów, które oddają atmosferę radości poezji skamandrytów i wskazuje, co łączy wybrane dzieła

	opowiada • podaje, do jakiego rodzaju liryki należy omawiany wiersz	odzwierciedla jego typ osobowości	znaczenie	podmiotu literackiego	
5. i 6. Krytyczny obraz mieszczaństwa	wymienia tytuły tomów wierszy Juliana Tuwima wypisuje z utworu nazwy czynności, które wypełniają życie mieszczan zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot literacki określa, w jakich sytuacjach przedstawieni zostali bohaterowie	tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm wskazuje sposoby zdobywania przez bohaterów informacji o świecie podkreśla w utworze wyrazy potoczne i nazywa środek stylistyczny, który tworzą podaje liczbę sylab w każdym wersie pierwszej strofy oraz zaznacza akcenty i nazywa ten rodzaj wiersza przedstawia na plakacie sposoby walki ze współczesnym konsumpcjonizmem	opowiada, jak młodopolscy artyści oceniali mieszczan krótko omawia postać Juliana Tuwima opisuje nastawienie podmiotu literackiego do postaci	określa funkcję wyrazów potocznych w utworze omawia rolę zastosowanych w tekście powtórzeń omawia metafory, za pomocą których zostali scharakteryzowani bohaterowie omawia związki utworu Juliana Tuwima z obrazem George'a Grosza	porównuje świat wartości bohaterów ukazanych w tekście z postawą dzisiejszych mieszkańców miast bierze udział w dyskusji, czy przekaz Juliana Tuwima jest wciąż aktualny podaje przykłady współczesnych utworów, filmów lub piosenek, które poruszają podobną tematykę
7. <i>Śmierć chroni od miłości, a miłość od śmierci</i>	wymienia tytuły tomów wierszy Jana Lechonia określa, w jaki sposób podmiot literacki przedstawia śmierć, a jak – miłość	wskazuje uczucia, które dotyczą osoby mówiącej w wierszu podaje przykłady poznanych utworów łączące tematykę miłości i śmierci	wyjaśnia, co w kontekście treści utworu oznaczają słowa: <i>Te dwie są me miłości i dwie śmierci moje</i> określa, jaka muzyka mogłaby być tłem wiersza komentuje ostatni wers tekstu używa wybranych słów do opisu emocji podmiotu literackiego	krótko omawia postać Jana Lechonia odszukuje w wierszu personifikacje i omawia ich funkcje przedstawia w ciekawej formie prezentacji (np. kolaż, piktogram lub pantomima) swoje wyobrażenia na temat śmierci i miłości	wyjaśnia, jaką rolę przypisuje podmiot literacki miłości i śmierci w swoim życiu oraz w dziejach ludzkości wymienia przykłady bohaterów literackich lub filmowych, których życie potwierdza słowa: <i>Śmierć chroni od miłości, a miłość od śmierci</i> określa, jakie środki stylistyczne typowe dla poezji barokowej zostały wykorzystane w tekście i jaki ma to wpływ na

					odczytanie utworu
8. O poezji kobiecej	wymienia tytuły utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej określa tematykę wiersza podaje rzeczowniki określające własne uczucia	wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście nazywa rodzaje rymów oraz wskazuje wykrzyknienie odnajduje w słowniku wyjaśnienie pojęcia <i>epigramat</i> przypomina treść wybranej lektury, której tematem jest wielka miłość	gromadzi argumenty uzasadniające, że utwór jest epigramatem wyjaśnia, czego można się dowiedzieć o osobie mówiącej na podstawie utworu określa, w jaki sposób podmiot literacki opisuje swoje uczucia	podaje charakterystyczne cechy języka, którym posługuje się osoba mówiąca w wierszu wyjaśnia sens ostatniej linijki	określa, jak była ukazywana miłość w różnych epokach literackich odszukuje w dostępnych źródłach wartościowe wiersze i sentencje o miłości oraz prezentuje materiał pozostałym osobom z klasy przygotowuje na ten temat prezentację dotyczącą współczesnych filmów, piosenek i książek o miłości, wzbogaca ją fotografiami i nagraniami
9. Piszemy CV i życiorys	układa zdania zgodnie z kolejnością umieszczania ich w CV	redaguje CV zawierające podane informacje	uzupełnia życiorys odpowiednimi informacjami na temat siebie lub wymyślonej osoby	wyjaśnia, z jakiego powodu poeta napisał swój życiorys w sposób odbiegający od ustalonych zasad tworzenia tej formy wypowiedzi	pisze swoje CV, a następnie przekształca je na życiorys przy użyciu zamieszczonych sformułowań
10. Spotkanie z Awangardą Krakowską	przy użyciu słownika wyjaśnia termin <i>awangarda</i> określa tematykę wiersza	opisuje przestrzeń ukazaną w tekście wskazuje środki stylistyczne, których poeta użył do opisu gmachów wymienia cechy wiersza wolnego redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat jednego z wybranych cytatów	krótko omawia postać Juliana Przybosa wymienia cechy charakterystyczne zjawisk określanych jako awangarda uzasadnia, że „Gmachy” to wiersz wolny	opowiada o skojarzeniach, jakie wywołuje graficzne przedstawienie wiersza Juliana Przybosa	tłumaczy, dlaczego poeta został nazwany <i>wykrzyknikiem ulicy</i> zastanawia się nad rolą poety
11. <i>Zjesieniale zmrocze,</i> czyli o neologizmach poetyckich	podaje skojarzenia do wyrazów <i>dzień</i> i <i>zmrok</i> opisuje swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza wynotowuje wyrazy	wyjaśnia, co to jest neologizm poetycki charakteryzuje postać opisaną w utworze tłumaczy sens ostatniej	krótko omawia postać Bolesława Leśmiana przedstawia, jak wygląda świat, w którym żyje niezwykła istota	określa funkcję neologizmów w utworze wyjaśnia, co symbolizuje istota, która <i>wszystko wokół tchnieniem zatrzyma</i>	układa swoje neologizmy i wyjaśnia, w jaki sposób zostały utworzone i co oznaczają wykonuje ilustrację do

	dotyczące postaci występujących w utworze	zwrotki wiersza	• określa, jak wygląda świat, w którym żyje <i>zjesieniałe zmrocze</i> w wierszu	<i>i gasi</i>	wiersza techniką kolażu
12. i 13. Przyjaźń – uczucie, o które warto zabiegać	• podaje tytuły utworów Marii Dąbrowskiej • wymienia główne wyróżniki powieści i opowiadań psychologicznych • wypowiada się na temat roli przyjaźni w życiu • szuka w internecie sentencji dotyczących przyjaźni	• zapisuje w punktach kolejne etapy znajomości chłopców • charakteryzuje Karola, biorąc pod uwagę jego przemianę wewnętrzną • opowiada o planach i dążeniach Stefana • wskazuje cechy charakteru Stefana • porównuje sposób mówienia obu postaci • przedstawia swoje rozumienie podanych słów • wskazuje fragmenty, w których zostały opisane przeżycia chłopca	• krótko omawia postać Marii Dąbrowskiej • ocenia postępowanie Stefana • określa, w jaki sposób zostały przedstawione odczucia bohatera • redaguje opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia	• redaguje wnioski dotyczące różnic i podobieństw w sposobie mówienia obu postaci • bierze udział w dyskusji o przyjaźni • rozważa, czy możliwa jest przyjaźń między osobami z różnych środowisk i podaje przekonujące argumenty na poparcie swojego zdania	• uzasadnia, że utwór Marii Dąbrowskiej jest powieścią psychologiczną • aktywnie uczestniczy w dyskusji o przyjaźni, bierze pod uwagę różne aspekty
14. Wariacje na temat jazzu	• słucha kompozycji dwóch wybranych twórców jazzowych z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych	• porównuje nastrój utworów z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych • omawia tematykę dzieł Waldemara Świerzego i Tadeusza Makowskiego • opisuje wygląd postaci, ich strojów oraz instrumentów ukazanych na obrazie Tadeusza Makowskiego • słucha kompozycji dwóch utworów jazzowych: starszego oraz współczesnego	• omawia, w jaki sposób został przedstawiony trębacz na plakacie Waldemara Świerzego • opowiada o kompozycji obrazu i plakatu • opisuje sposób prowadzenia linii oraz kolorystykę obu dzieł	• omawia podobieństwa i różnice pomiędzy kompozycją, sposobem prowadzenia linii oraz kolorystyką obydwu dzieł • wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy wysłuchanymi utworami oraz opisuje własne wrażenia	• określa, w jaki sposób artyści oddali specyfikę jazzu i atmosferę towarzyszącą słuchaniu muzyki • wyjaśnia, jaki wpływ na formę dzieł ma technika ich wykonania
15. <i>Mały szary człowiek</i>	• określa nastrój wiersza	• wymienia związki frazeologiczne z wyrazem <i>szary</i> i wskazuje, jakie cechy ludzi i przedmiotów	• określa, jaki wizerunek ludzi współczesnych został ukazany w wierszu • wskazuje powtórzenia w	• wyjaśnia, na czym polega dramat <i>malego, szarego człowieka</i> • porównuje utwór	• ustala, czy obraz Alfonsa Karpińskiego można uznać za ilustrację wiersza „Uwaga dramat” i

		są w nich uwypuklone wyszukuje w tekście epitetów określających człowieka	wierszu i określa ich funkcję gromadzi argumenty na wskazany temat	Andrzeja Bursy z wierszem Juliana Tuwima „Mieszkańcy”	uzasadnia swoją opinię berze udział w dyskusji o tym, czy człowieka we współczesnym świecie można nazwać detalem redaguje opowiadanie na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych
16. Między wzorcową a użytkową normą językową	wymienia przykłady sytuacji oficjalnych i nieoficjalnych, w których należy wypowiadać się zgodnie z normą wzorcową	wybiera odpowiednie wyrazy tak, aby wypowiedzi postaci były zgodne z normą wzorcową korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny zapoznaje się z hasłami słownikowymi i wyjaśnia, co oznaczają użyte kwalifikatory	określa, czy dana forma mieści się w normie wzorcowej, czy należy do form potocznych lub błędnych z podanych słów tworzy poprawne związki frazeologiczne	przycacza tytuły publikacji, w których narrator tekstu szukał budzącego wątpliwość wyrazu i wymienia tytuły innych słowników pomocnych w takiej sytuacji	wyszukuje w internecie informacje o co najmniej dwóch publikacjach innych niż słowniki, zawierających wiedzę o poprawnej pisowni w języku polskim
17. Miłość i śmierć – siostry dwie	opisuje nastrój wiersza	na podstawie słownika wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego wymienia elementy składające się na obraz poetycki tłumaczy, kim są <i>dwie siostrzyce</i> uzasadnia, że utwór został zbudowany na zasadzie kontrastu	wymienia środki stylistyczne, które tworzą nastrój wiersza wskazuje wers zawierający przesłanie utworu	wskazuje wers zawierający przesłanie utworu wskazuje, które elementy na obrazie Edwarda Muncha mają znaczenie przenośne opisuje obraz Edwarda Muncha	określa, w jaki sposób wiersz Mirosława Kuźniaka nawiązuje do utworu Jana Lechonia opracowuje mapę myśli dotyczącą miłości i śmierci przedstawianych w malarstwie
18. Gdy miłość wypełnia człowieka	podaje imię i nazwisko pisarki dwudziestolecia międzywojennego nazywanej <i>mistrzynią poetyckich miniatur</i> wymienia tytuły utworów Anny Świrszczyńskiej	układa trzy porównania z wyrażeniem <i>człowiek napełniony miłością</i> określa, kim jest podmiot literacki w wierszu	wypowiada się na temat skojarzeń i obrazów, jakie wywołuje lektura utworu tłumaczy, jak rozumie wyrażenie <i>wielkie życie</i> wyjaśnia znaczenie ostatniego wersu utworu	opisuje, jakimi środkami stylistycznymi został wyrażony stan emocjonalny osoby mówiącej wyraża swój sąd na temat, czy prostota i oszczędna forma utworu	określa, w jaki sposób poetka nawiązuje do dwudziestolecia międzywojennego zapisuje w zeszycie, jakie pytania warto byłoby zadać osobie, której życie można nazwać wielkim

				pomagają czy utrudniają w jego odbiorze	• aktywnie bierze udział w dyskusji na temat „O miłości na smutno i na wesoło”
19. Zrozumieć surrealizm...	wymienia tytuły powieści Borisa Viana gromadzi informacje o głównym bohaterze dzieli elementy świata przedstawionego na realistyczne i nierealistyczne	uzupełnia schemat dotyczący podróży Amadeusza wskazuje zabawne fragmenty tekstu określa cel podróży Amadeusza opowiada swój najciekawszy sen	przedstawia najważniejsze założenia surrealizmu określa, jakimi prawami rządzi się opisana w utworze rzeczywistość	udowadnia, że przeczytane fragmenty odwołują się do założeń surrealizmu	wskazuje środki, za pomocą których autor uzyskał w utworze efekt komizmu
20. Jakie tajemnice skrywa rodzinny dom?	opisuje, co może czuć człowiek wchodzący do nieznanego pomieszczenia wskazuje fragmenty świadczące o tym, kim jest narrator i do kogo się zwraca nazywa uczucia Matyldy	charakteryzuje za pomocą przymiotników atmosferę panującą w Zawrociu określa, co, według autorki, czuła babcia przed śmiercią	gromadzi informacje o babce Aleksandrze na podstawie jej pamiętnika określa, czy dawni mieszkańcy odziedziczonego domu byli szczęśliwi nadaje fragmentom tekstu tytuły	bierze udział w dyskusji na temat korzyści, jakie może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością	redaguje wnioski z dyskusji
28. Pielęgnujmy tradycje rodzinne!	opowiada o pierwszym wspomnieniu ze swojego dzieciństwa wymienia postacie i zdarzenia, które autor wspomina po latach	określa, w ilu miejscach mieszkał w dzieciństwie ksiądz Jan Twardowski wyjaśnia, co dla poety oznacza wyrażenie <i>typowy dom</i> wymienia tradycje pielęgnowane w domu rodzinnym autora wspomnień	wyjaśnia, które z miejsc autor uznał za swój dom porównuje własne rozumienie pojęcia <i>typowy dom</i> z pojmowaniem tego wyrażenia przez Jana Twardowskiego określa rolę tradycji w swoim domu rodzinnym wyjaśnia, dlaczego <i>dom rodzinny widać, choć go nie ma</i>	odszukuje w różnych źródłach relacje sławnych ludzi o ich dzieciństwie wyjaśnia, czy fragmenty autobiografii poety przynoszą odpowiedź na pytanie postawione w motcie tekstu interpretuje tytuł tekstu	tłumaczy, w jaki sposób wydarzenia historyczne zdecydowały o atmosferze domu rodzinnego poety
22. i 23. Bezdomność – cichy problem	podaje swoje skojarzenia z wyrażeniem <i>piekło na ziemi</i> wymienia w kolejności chronologicznej	nazywa emocje towarzyszące chłopcu od chwili tragicznego wydarzenia wybiera rzeczowniki	określa, w jaki sposób nieszczęścia wpłynęły na postrzeganie świata przez chłopca podaje swoje rozumienie	redaguje charakterystykę postaci Radka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	wyjaśnia, w jaki sposób tekst piosenki Roberta Kasprzyckiego nawiązuje do tematu artykułu

	nieszczęścia, które spotkały rodzinę bohatera • bierze udział w rozmowie o docenianiu podstawowych dóbr i wygod materialnych	najlepiej określające Radka • redaguje krótką charakterystykę postaci Radka • wypisuje z utworu zwroty i wyrażenia potoczne • odszukuje w tekście fragmenty, w których zostały opisane różne reakcje ludzi na nieszczęście innych • wskazuje związki frazeologiczne odpowiadające sytuacji przedstawionej w tekście	opinii psychologa na temat bohatera • wyjaśnia znaczenie wypowiedzi chłopca • redaguje streszczenie omawianego fragmentu	• określa funkcję użytych w artykule zwrotów i wyrażeń potocznych • rozwija podaną myśl	
24. Znaleźć własne miejsce	• sporządza mapę myśli związaną ze słowem <i>dom</i> oraz dotyczącą słowa <i>bezdomność</i> • wskazuje w tekście fragmenty, w których zostały opisane odczucia Leny wobec nowej rodziny	• tłumaczy, co miał na myśli Oko, mówiąc, że rodzina, do której trafiła Lena, jest <i>uszyta z kawałków</i>	• wyjaśnia, jaki typ narracji występuje w przytoczonym fragmencie • podaje powody ucieczki dziewczyny	• omawia zasady panujące w domu, do którego trafiła bohaterka	• określa, co uświadamia sobie Lena, kiedy spotyka bezdomną kobietę i co łączy te dwie postacie
25. Najmniejsze cząstki wyrazu – głoski i litery	• podaje definicję głoski i litery • omawia podział głosek i litery	• wskazuje głoski, którymi różnią się podane pary wyrazów i klasyfikuje te głoski ze względu na dźwięczność, twardość, nosowość	• wyjaśnia, dlaczego ciche, niewyraźne wymawianie słów może spowodować nieporozumienia między rozmówcami	• przedstawia w dialogu sytuację, w której niestaranna wymowa doprowadziła do nieporozumienia	• podaje przykłady imion rozpoczynających się od wskazanej głoski
26. O zjawiskach fonetycznych	• wskazuje słowa, w których zaszły uproszczenia grup spółgłoskowych i opisuje, na czym one polegają	• opisuje, na czym polegają uproszczenia grup spółgłoskowych	• wyjaśnia, czym różni się wymowa słów: <i>kod</i> i <i>grzyb</i> w podanych zdaniach	• wskazuje w podanym tekście wyrazy, których wymowa różni się od pisowni	• wyjaśnia, skąd biorą się rozbieżności między wymową a pisownią wyrazów w podanym tekście
27. Reżyser teatralny a filmowy	• przytacza opinię reżysera na temat aktorów	• dzieli tekst Andrzeja Wajdy na logiczne części i nadaje im tytuły	• przedstawia pogląd Andrzeja Wajdy na rolę reżysera teatralnego	• opisuje relację reżyser – aktor w teatrze oraz filmie	• wymienia różnice między filmem a teatrem • przedstawia swoje zdanie

		wymienia różnice między filmem a teatrem uzasadnia, podając dwa argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy	wyjaśnia, na czym polega <i>naturalność kina</i> i <i>sztuczność teatru</i> odszukuje w tekście odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule		w kwestii: teatr jest <i>sztuką formy</i>, a kino <i>żyje imitacją życia</i>
28. O wyższości teatru	opisuje swoje wrażenia po lekturze artykułu opowiada, jak autor ukazuje zwyczaj chodzenia do kina oraz uczęszczania do teatru	wyjaśnia, do jakich wniosków dochodzi Rafał Siemko, porównując kino i teatr wynotowuje wady i zalety kina oraz teatru wspomniane w artykule określa, czym – według Rafała Siemki – teatr konkuruje z filmem	pisze sprawozdanie z wizyty w teatrze tworzy listę portali internetowych poświęconych kinu i teatrowi omawia język artykułu	przedstawia swoje stanowisko w kwestii poruszonej przez autora artykułu i formułuje argumenty na poparcie swojego stanowiska	zastępuje określenia potoczne występujące w tekście neutralnymi synonimami i tłumaczy, jak ta zmiana wpłynęła na wymowę artykułu
29. Czy warto sięgać do korzeni?	przedstawia, jakiego zagadnienia dotyczy tekst i w jakiej kwestii nie zgadzają się bohaterowie wyjaśnia, w jaki sposób Janos mógłby odpowiedzieć na słowa głównego bohatera	podaje swoje rozumienie wskazanych cytatów gromadzi i prezentuje argumenty popierające tezę, że młodzi ludzie powinni omawiać i wystawiać tylko współczesne sztuki, oraz kontrargumenty przeciw temu stwierdzeniu	formułuje swoją opinię na temat poglądu Ulli ocenia stwierdzenie Staffana na temat filmu i aktorstwa kinowego i ustosunkowuje się do tego twierdzenia	wypowiada się na temat tego, jakie sztuki teatralne i filmowe wydają się ciekawsze: o tematyce historycznej czy współczesnej podaje przykład sztuki teatralnej, o której można powiedzieć, że <i>opowiada nie tylko o królach</i>	określa, pracach nad jakim filmem lub przedstawieniem warto byłoby uczestniczyć bierze udział w organizacji warsztatu teatralnego przeprowadza wśród rówieśników ankietę na podany temat
30. Z akcentem na...	wyjaśnia, czym jest akcent i intonacja podaje zasady akcentowania w języku polskim korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny	wskazuje wyrazy, w których akcent pada na 3. lub 4. sylabę od końca przekształca zdania z czasownikami z cząstkami: <i>bym, by, byśmy</i> i poprawnie akcentuje te wyrazy wskazuje w liczebnikach sylaby akcentowane	wypowiada podane zdanie z różną intonacją w zależności od intencji pisze apel, w którym używa czasowników w trybie przypuszczającym wskazuje nawiasy, w których zapisano poprawną wymowę podanych wyrazów wskazuje w wyrazach sylaby akcentowane	określa, jakie tempo czytania i sposób intonacji są najbardziej odpowiednie dla charakteru danej wypowiedzi wskazuje w tekście słowa, których wymowa może sprawiać trudność	wyjaśnia, jakie są najczęstsze błędy fonetyczne i jak ich unikać identyfikuje błędy popełnione w trakcie wymawiania zdań

31. i 32. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	• powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach • rozpoznaje w wyrazach upodobnienia fonetyczne i określa ich kierunek	• tworzy zgodnie z normą wzorcową formy podanych wyrazów • redaguje CV wymyślonej osoby	• odczytuje podane wyrazy, poprawnie je akcentując • stosuje odpowiednią intonację w zdaniu	• podaje pięć argumentów uzasadniających, dlaczego należy przestrzegać normy językowej	• układa czterowersowy wiersz dowolnej treści, zawierający jak najwięcej wyrazów o trudnej wymowie
33. Pamiętki przeszłości – dwudziestolecie międzywojenne	• wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia	• w kilku zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel • gromadzi informacje o Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów	• omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia • w kilkunastu zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel	• określa rolę dekretu przyznającego prawa wyborcze kobietom	• wypowiada się na temat znaczenia nagrody amerykańskiej Akademii Filmowej – Oscara
34. i 35. Powtórzenie wiadomości literackich	• powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach	• czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową	• porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości
36. Literatura i sztuka czasów pogardy	• wymienia wyrażenia odnoszące się do czasów II wojny światowej, które odzwierciedlają tragizm tamtych wydarzeń • określa daty graniczne epoki	• opowiada, w jaki sposób Polskie Państwo Podziemne walczyło z okupantem • przedstawia, jak rozwijała się sztuka w gettach	• podaje najważniejsze wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki • charakteryzuje życie Polaków pod okupacją	• omawia problematykę dzieł powstających w czasie II wojny światowej	• wyjaśnia, w jaki sposób wybuch wojny zmienił sytuację polskiej kultury
37. Walka w obronie ojczyzny	• podaje synonimy słów: <i>bój, wódz, imperium</i>	• wyjaśnia, kim jest podmiot literacki oraz w którym imieniu i do kogo się zwraca • cytuje odpowiednie fragmenty utworu	• odnajduje w wierszu metafory i wyjaśnia, jak je rozumiesz • wskazuje w tekście powtórzenia i określ ich funkcję • nazywa na podstawie wiersza nastroje panujące wśród Polaków na początku wojny i określa, jakie były ich nadzieje	• podaje, do jakich skojarzeń swojego pokolenia odwołuje się poeta, gdy pisze o matce i męce • uzasadnia związek zamieszczonego zdjęcia z wierszem Andrzeja Trzebińskiego	• interpretuje słowa Cypriana Kamila Norwida: <i>Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek</i> i pisze rozprawkę na ten temat • określa, w jakich epokach szczególną rolę odgrywała poezja patriotyczna i do jakich wydarzeń nawiązywała
38. Pamiętajmy o tych, co oddali życie za ojczyznę	• podaje określenia do słowa <i>kolęda</i> • określa tematykę wiersza	• prezentuje krótką wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej	• wyjaśnia, dlaczego podane wyrazy zostały zapisane wielką literą • opisuje nastrój wiersza • analizuje budowę zwrotek i	• przygotowuje wyczerpującą wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej	• określa związek między zaburzeniem regularności budowy wiersza a ideą utworu • wskazuje środki, które

		wskazuje metafory zawarte w utworze	odnajduje miejsce, w którym została zaburzona regularność konstrukcji utworu omawia sens metafor użytych przez poetkę	wymienia środki stylistyczne, które budują nastrój w utworze	zastosował Andrzej Wajda w filmie „Katyń”, aby nakłonić widza do refleksji nad historią
39., 40., 41., 42. Arkady Fiedler „Dywizjon 303”	podaje pełną nazwę dywizjonu opisanego przez Arkadego Fiedlera i wyjaśnia, do jakich tradycji ona nawiązuje	wyjaśnia, na podstawie „Dywizjonu 303” oraz źródeł historycznych, w jaki sposób polscy lotnicy weszli w skład sił powietrznych Anglii wymienia polskich dowódców jednostki określa, kto jest bohaterem utworu redaguje plan wydarzeń ukazanych w „Dywizjonie 303”	wskazuje, kto początkowo dowodził Dywizjonem 303 i jaką miał opinię na temat polskich żołnierzy wyjaśnia, jakie warunki musieli spełniać kandydaci na pilotów myśliwców i podaje cechy wymienione w utworze wskazuje, kogo autor opisuje jako <i>szare korzenie bujnych kwiatów</i> tłumaczy, w jaki sposób Arkady Fiedler nazywa polskie i niemieckie samoloty i określa, jaką rolę odgrywają w utworze te sformułowania podaje datę decydującej bitwy o Anglię i przedstawia w punktach jej przebieg	określa stosunek narratora do relacjonowanych wydarzeń i wyjaśnia, jakie środki językowe na to wskazują gromadzi informację na temat tego, kto jest autorem słów: <i>Nigdy w dziedzinie ludzkich konfliktów tak wielu nie zawdzięczało tak wiele tak nielicznym</i> i w jakich okolicznościach zostały one wypowiedziane i dlaczego wskazuje, do jakich gatunków literackich nawiązuje utwór Arkadego Fiedlera i uzasadnia swoją odpowiedź	pisze wypracowanie na temat: „Rola bitwy o Anglię w dziejach Europy” przygotowuje plakat przedstawiający dokonania lotników Dywizjonu 303 i ilustruje go materiałami odszukanymi w dostępnych źródłach
43. Janusz Korczak – opiekun sierot	odszukuje w różnych źródłach informacje o Januszu Korczaku określa, o jakim wydarzeniu jest mowa w utworze	wyjaśnia, w jaki sposób ujawnia się podmiot literacki i wskazuje w utworze odpowiednie miejsca nazywa uczucia osoby mówiącej w wierszu i wyjaśnia, czym są one wywołane	porównuje ukazany w tekście obraz wojennej Warszawy z wyglądem dzieci wskazuje w utworze fragmenty dotyczące Janusza Korczaka i formułuje ocenę tej postaci na podstawie tekstu	wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki charakteryzuje język, jakim posługuje się poeta krótko omawia postać Władysława Szlengela i Janusza Korczaka tłumaczy, czemu służy zastosowany styl wypowiedzi bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy</i>	przygotowuje prezentację na temat: <i>Artyści o wojnie</i>

				warto poświęcić się dla dobra innych ludzi?	
44., 45., 46., 47. Aleksander Kamiński „Kamienie na szaniec”	• podaje ramy czasowe, w których rozgrywają się wydarzenia opisane w powieści • zaznacza na planie Warszawy miejsca, w których rozgrywa się akcja utworu Aleksandra Kamińskiego • korzysta ze słownika wyrazów obcych i wyjaśnia, co oznaczają terminy <i>sabotaż</i> i <i>dywersja</i>	• używa słów <i>sabotaż</i> i <i>dywersja</i> w krótkiej notatce dotyczącej akcji utworu • rozwija skrótowce: AK, SzSz, GS i omawia, czym zajmowały się poszczególne organizacje • określa, do jakiej drużyny harcerskiej należeli Rudy, Alek i Zośka • podaje przykłady umiejętności, które chłopcy zdobyli w harcerstwie	• określa, w jaki sposób fragment wiersza Juliusza Słowackiego „Testament mój” odnosi się do „Kamieni na szaniec” • wyjaśnia, co znaczy ostatni wers utworu • wyjaśnia, w jaki sposób rodziny, w których wychowywali się bohaterowie utworu, oraz szkoły, do których uczęszczali, wpłynęły na ukształtowanie się ich charakterów i postaw • charakteryzuje Rudego, Alka i Zośkę i podaje ich cechy wspólne i odmienne	• opowiedz, w jakich okolicznościach doszło do aresztowania Rudego • pisze plan poszczególnych etapów akcji pod Arsenalem • przedstawia, jakie mieli plany na przyszłość bohaterowie „Kamieni na szaniec” • tłumaczy, dlaczego fragmenty opisujące śmierć Alka i Rudego oddziałują na emocje czytelników	• uzasadnia swoją odpowiedź na pytania: <i>Czy narrator dobrze orientuje się w ukazywanych wydarzeniach? Czy jest w nie emocjonalnie zaangażowany?</i> • poszukuje w różnych źródłach informacji o tym, w jaki sposób Polacy walczyli z okupantami podczas II wojny światowej i tworzy notatkę na ten temat w formie mapy myśli • wypowiada się na temat filmu „Kamienie na szaniec”
48. Tragizm pokolenia Kolumbów	• określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • wskazuje dwa rodzaje miłości, o których jest mowa w utworze	• wyjaśnia sens dwóch ostatnich wersów wiersza • wymienia określenia, jakimi podmiot literacki opisuje ojczyznę	• krótko charakteryzuje postać Krzysztofa Kamila Baczyńskiego • tłumaczy, przed jakimi problemami stanęli młodzi ludzie w czasie II wojny światowej i z jakimi trudnościami spotykają się jego rówieśnicy • określa, jakimi cechami odznaczał się średniowieczny rycerz i wskazuje, o których z nich jest mowa w trzeciej zwrotce tekstu	• gromadzi materiały dotyczące przedstawień tematu miłości i śmierci w literaturze, malarstwie i filmie i prezentuje te informacje w formie plakatu • ustala, czy utwór można uznać za monolog liryczny i popiera swoje zdanie argumentami • wskazuje podobieństwa między obrazem Rafała Santioga a wierszem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• określa, dla jakich wartości można poświęcić miłość do rodziny lub drugiego człowieka i czy taki wybór jest łatwy oraz uzasadnia swoją opinię na przykładzie losów wybranych bohaterów literackich i filmowych

49. Malarska wizja czasów wojny i okupacji	określa temat każdego z obrazów opisuje elementy, z których składa się kompozycja poszczególnych dzieł	charakteryzuje tonację kolorystyczną zamieszczonych obrazów wymienia elementy realistyczne i fantastyczne tworzące kompozycję Zdzisława Beksińskiego	omawia, co mogą symbolizować poszczególne obiekty widoczne na obrazach proponuje tytuł, który można by nadać dziełu Zdzisława Beksińskiego odszukuje w dostępnych źródłach wiadomości o obydwu twórcach	określa, jakie związki mogą mieć obejrzone dzieła z literaturą wojny i okupacji wypowiada się na temat skojarzeń i odczuć wywoływanych przez elementy obu dzieł określa, co mogą symbolizować jasne płaszczyzny w obrazie Maxa Ernsta wyjaśnia, w jaki sposób tonacja kolorystyczna wpływa na nastrój prac	tłumaczy, w jaki sposób wpływa brak tytułu pracy polskiego malarza na odgadywanie znaczeń dzieła przedstawia w ciekawej formie graficznej najważniejsze
50. Podanie i list motywacyjny	wymienia główne elementy wskazanych form wypowiedzi	tworzy podanie oraz list motywacyjny zgodnie ze wskazówkami	dostosowuje styl wypowiedzenia do wypowiedzi	formułuje argumenty, aby uzasadnić prośbę wyrażoną w podaniu	przyporządkowuje argumenty, które mogłyby się znaleźć w listach motywacyjnych skierowanych do wymienionych adresatów
51. Jak ukoić ból?	wymienia tytuły zbiorów poetyckich Tadeusza Różewicza określa, kim jest podmiot literacki i jakie wyraża uczucia	wyjaśnia znaczenie frazeologizmów z wyrazem <i>serce</i> tłumaczy, dlaczego w tekście powtarza się wyrażenie <i>jak dobrze</i> proponuje sposoby ukojenia bólu związanego z dramatycznymi doświadczeniami	omawia krótko postać Tadeusza Różewicza porównuje obraz Arnolda Böcklina „Wojna” z dziełem Salvadora Dalego „Oblicze wojny”	tłumaczy, dlaczego czasowniki <i>mogę, jestem</i> zapisano wielką literą wyjaśnia, jakie skojarzenia ze słowami <i>las, drzewo</i> i <i>serce</i> mogą mieć ludzie, którzy przeżyli wojnę	dokonuje analizy i interpretacji porównywanych obrazów
52. i 53. Zachować godność ludzką w nieludzkich warunkach	czyta ze zrozumieniem fragment utworu Karoliny Lanckorońskiej określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście	tworzy mapę miejsc, w których znajdowały się obozy koncentracyjne opowiada, jak autorka radziła sobie z więzienną rzeczywistością wskazuje fragmenty ukazujące, czym dla	krótko omawia postać Karoliny Lanckorońskiej ustala, czy bohaterkę tekstu można nazwać altruistką i uzasadnia swoją opinię przedstawia sytuację, którą autorka tekstu opisuje słowami: <i>przyszły chwile, w</i>	ocenia wpływ narracji na odbiór opisywanych wydarzeń charakteryzuje styl wypowiedzi autorki aktywnie uczestniczy w dyskusji na podany temat zapisuje w zeszycie	przygotowuje krótkie wystąpienie na temat obozów zagłady w Polsce, w którym wyjaśnia, dlaczego powstawały takie miejsca oraz jak traktowano w nich ludzi

		bohaterki była godność ludzka • gromadzi argumenty do dyskusji na podany temat	których przeklinałam własne uszy • odszukuje fragmenty, z których wynika, jakie wartości cenili SS-mani, a jakie więźniowie	refleksje na temat wartości wyznawanych przez SS-manów i więźniów	
54. i 55. <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>	• opowiada o sytuacji przedstawionej na obrazie „Pożegnanie Europy” Aleksandra Sochaczewskiego • określa czas i miejsce akcji utworu	• przedstawia warunki, w jakich odbywał się transport więźniów • nazywa uczucia towarzyszące narratorowi podczas pierwszych dni pobytu w Rosji • odszukuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków • opisuje miejsce, do którego trafiły polskie rodziny po wywiezieniu z kraju • uzupełnia tabelę informacjami na temat zachowania radzieckich strażników i polskich więźniów	• nazywa emocje widoczne na twarzach postaci ukazanych na obrazie Aleksandra Sochaczewskiego • tłumaczy słowa bohatera: <i>Zrozumiałem beznadziejność położenia, uświadomiłem, co nas tu czeka, po co nas tu przywlekli</i> • komentuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków	• formułuje wnioski dotyczące tego, jakie cechy ludzkiej natury ujawniają się w trudnych sytuacjach • przedstawia swoje zdanie w kwestii, czy wspólne nieszczęście zbliża ludzi do siebie i dodaje im sił, czy przeciwnie	• wyjaśnia na podstawie dostępnych źródeł, z jakimi faktami historycznymi mają związek wydarzenia ukazane przez narratorkę • redaguje rozprawkę, w której uzasadnia słuszność słów Ernesta Hemingwaya: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną
56., 57, 58., 59. Miron Białoszewski „Pamiętnik z powstania warszawskiego”	• opisuje na podstawie utworu oraz innych źródeł opowiedz, jakie warunki życia panowały w Warszawie podczas powstania • wskazuje, w jaki sposób mieszkańcy Warszawy radzili sobie w wojennej rzeczywistości i podaje przykłady z utworu	• określa, w jaki sposób wypowiadają się ludzie pod wpływem emocji i jak budują wówczas swoje wypowiedzi • charakteryzuje trzech bohaterów tekstu • układa plan wydarzeń opisanych w „Pamiętnik z powstania warszawskiego”	• omawia, w jaki sposób Miron Białoszewski opowiada o swoich przeżyciach wojennych • określa, jakiego typu zdań jest w utworze najwięcej i jakie znaczenie dla wymowy tekstu ma długość i rodzaj wypowiedzeń wykorzystywanych przez Mirona Białoszewskiego • uzasadnia, że dzieło Mirona Białoszewskiego jest	• określa, jakie możliwości zapewnia autorowi forma przekazu artystycznego jakim jest pamiętnik • omawia na podstawie tekstu wpływ tragicznych przeżyć na więzi międzyludzkie • wyjaśnia, czy utwór Białoszewskiego ma wartość dokumentalną	• odpowiada, czy i w jakim stopniu można utożsamić głównego bohatera z postacią autora oraz uzasadnia swoje zdanie • opisuje jeden dzień ze swojego życia w formie pamiętnika • pisze, jaki związek mogą mieć słowa Josifa Brodskiego: <i>Człowiek ma w życiu dwa wyjścia: kształtować rzeczywistość</i>

			pamiętnikiem		lub poddać się jej z utworem Mirona Białoszewskiego
60. Tragiczne losy bohaterów opowiadania Idy Fink	wymienia tytuły utworów Idy Fink podaje swoje skojarzenia z pojęciami <i>dzieciństwa</i> i <i>dojrzałości</i>	określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście charakteryzuje bohaterkę przeczytanej historii opowiada, jaki los spotkał opisanych w utworze mieszkańców miasteczka wyjaśnia, dlaczego młody mężczyzna opuścił kryjówkę przedstawia swoją opinię na temat tego, czy w trudnych chwilach lepiej przebywać w samotności, czy z bliskimi osobami	krótko omawia postać Idy Fink wyjaśnia, dlaczego o prozie Idy Fink mówi się, że <i>o sprawach okropnych się nie krzyczy, a mówi szeptem</i> uzasadnia trafność umieszczenia obrazu Andrzeja Wróblewskiego „Rozstrzelanie II” przy tekście Idy Fink	wyjaśnia funkcję zastosowanej narracji rozważa, czy przeżycia wojenne mogą być tematem komedii	opowiada, w jaki sposób został przedstawiony Holokaust w filmie „Życie jest piękne”
61. Zwyczajni – niezwyčajni	określa tematykę utworu wymienia postacie występujące w tekście i określa, które zasługują na miano bohatera	wyjaśnia, za co autor cenił i podziwiał Zosię oraz jej męża opisuje atmosferę panującą w domu górali wyjaśnia, czy tekst Gustawa Holoubka mówi o bohaterach dnia codziennego	krótko charakteryzuje postacie występujące w tekście tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera wymienia wartości, według których było wychowane młode pokolenie opisane w utworze tłumaczy, jak rozumie sens podanego stwierdzenia nadaje własny tytuł przeczytanemu fragmentowi	tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera i uzasadnia swój wybór określa swój stosunek do wartości przekazywanych w rodzinie górali	omawia, do czego nawiązuje zakończenie analizowanego fragmentu
62. Jak porozumiewać się kulturalnie?	definiuje pojęcie <i>etyka słowa</i> podaje cechy etycznego i nieetycznego zachowania nadawcy i odbiorcy	określa, jakie są przejawy agresji językowej układa dialog zgodny z zasadami etyki językowej	wyjaśnia, dlaczego wypowiedzi postaci ukazanych na ilustracjach nie spełniają podstawowych założeń etyki słowa	przekształca wypowiedzi, aby były zgodne z etyką słowa	wynotowuje z artykułów prasowych, programów telewizyjnych i audycji radiowych po dwa przykłady wypowiedzi zawierających elementy agresji językowej (bez

					wulgaryzmów) i przeredagowuje w zeszycie wybrane komunikaty tak, aby były one zgodne z zasadami etyki słowa
63. Czy każda chwila sprzyja bohaterstwu?	wymienia tytuły utworów Krystyny Siesickiej ustala, kim są bohaterowie utworu i co ich łączy wskazuje narratora opowiadanej historii	układa chronologiczny plan wydarzeń przeczytanego tekstu odpowiada, czym kierował się Łukasz, przyprawdzając do szkoły Stefanka	krótko omawia postać Krystyny Siesickiej wypowiada się na temat pomocy nieznanym wyjaśnia sens wypowiedzi Justyny	redaguje charakterystykę Łukasza	wyjaśnia przytoczone słowa Władysława Broniewskiego i określa, w jaki sposób wiążą się one z postacią Łukasza
64. Ważne gesty	określa, do jakiego gatunku należy przeczytany przez Ciebie tekst wyjaśnia, jak rozumie tytułowe stwierdzenie, że <i>cięcie [...] przywraca człowiekowi godność</i>	odpowiada, od czego zaczął swą działalność filantropijną Adam Szulca przedstawia, jakie doświadczenia życiowe skłoniły bohatera tekstu do tego, by pomagać innym	tłumaczy, co jest najważniejsze – zdaniem Adama Szulca – w zawodzie fryzjera i cytuje odpowiedni fragment jego wypowiedzi omawia, czego przede wszystkim uczy młodych fryzjerów bohater tekstu	prezentuje, jaka jest opinia Adama Szulca o szkołach zawodowych i ustosunkowuje się do jego stwierdzenia	przeprowadza wywiad z wybraną osobą z Twojego otoczenia, która pomaga potrzebującym
65. Historia pewnego schroniska	przedstawia historię powstania schroniska w Uciechowie wyraża swoje zdanie na temat projektu wirtualnej adopcji psów	odszukuje w różnych źródłach informacje o organizacjach pomagających bezdomnym zwierzętom tłumaczy, dlaczego Robert Bienias postanowił założyć schronisko dla zwierząt wymienia cechy charakteru, które pomogły bohaterowi w realizacji zamierzonego celu gromadzi informacje o najbliższym schronisku dla zwierząt	prezentuje odpowiednie argumenty popierające projekt wirtualnej adopcji psów lub kontrargumenty wyjaśnia, na czym polega wyjątkowość Ośrodka Pomocy dla Zwierząt Porzuconych	opisuje wybraną organizację pomagającą bezdomnym zwierzętom	przeprowadza wywiad z pracownikiem schroniska dla zwierząt
66. Czy należymy do	wymienia codzienne sytuacje, w których	charakteryzuje pracę w radiu i telewizji na	dokonyuje samooceny poprzez sprawdzenie, czy	przedstawia swoje rozumienie słów <i>radio to</i>	prezentuje swoje stanowisko w sprawie

<i>pokolenia pilota?</i>	towarzyszy nam radio i telewizja • omawia tematykę poruszaną przez dziennikarzy w podanych fragmentach artykułów	podstawie przeczytanych tekstów	należy do <i>pokolenia pilota</i>	<i>teatr wyobraźni</i> i określa, jakich cech wymaga od odbiorcy to medium	stwierzeń: – <i>Każdy reporter jest trochę jak żołnierz.</i> – <i>Reporter radiowy jest trochę jak aktor teatralny.</i>
67. Stworzeni do pracy w telewizji	• określa, czego oczekuje od telewizji i wymienia kilka przyczyn, dla których korzysta z tego medium • przedstawia, jakie tajniki pracy w telewizji zdradza prezydentka	• wyjaśnia, na czym polega telewizyjna iluzja, o której wspomina Dorota Wellman • tłumaczy, czym była akcja NR • wymienia rodzaje programów telewizyjnych, o których wspomina autorka i uzupełnia tę listę o inne popularne programy emitowane w telewizji	• rozwija w kilku zdaniach myśl: <i>Telewizja oknem na świat</i> • wybiera z podanych określeń te, które – jego zdaniem – najlepiej opisują język tekstu i uzasadnia swój wybór, przytaczając odpowiednie cytaty	• ustosunkowuje się do opinii Doroty Wellman, że telewizja powinna wypełniać misję i podaje kilka argumentów na poparcie swojego zdania • wyjaśnia, jakiego rodzaju programy telewizyjne mają – zdaniem dziennikarki – największą oglądalność	• proponuje własny program telewizyjny i opowiada o swoim pomysle koleżankom i kolegom z klasy • uczestniczy w klasowej debacie dotyczącej zalet i wad telewizji • wyjaśnia, czym powinien kierować się świadomy odbiorca telewizji
68. i 69. Tworzenie i budowa wyrazów	• przedstawia sposób, w jaki powstają wyrazy • uzupełnia zdania wyrazami utworzonymi od podanych słów • wyjaśnia znaczenie terminów związanych z budową i tworzeniem wyrazów oraz rodziną wyrazów oraz podaje odpowiednie przykłady	• wskazuje w tekście wyrazy pochodzące od utworzonych bezokoliczników • tworzy wyrazy pochodne na podstawie ich opisu • wskazuje podstawy słowotwórcze w rzeczownikach	• szuka w tekście rzeczowników niepodzielnych słowotwórczo • poprawnie zapisuje wyrazy z kłopotliwymi przyrostkami • wybiera wyraz, który różni się od pozostałych i uzasadnia swój wybór • tworzy od czasowników nazwy wykonawców czynności i podkreśla w tych słowach formanty • wymienia po dwa przykłady wyrazów należących do podanych kategorii	• zapisuje jak najwięcej wyrazów pokrewnych od dowolnego czasownika z wykorzystaniem podanych przyrostków i przedrostków	• podaje nazwy osób i innych elementów widocznych na obrazie, które należą do wymienionych grup znaczeniowych • wyjaśnia, na czym polega humor żartu językowego i proponuje inny temat dowcipu opierający się na podanej zasadzie
70. Kulisy pracy radiowca	• wyjaśnia własnymi słowami, czym jest komunikat pozawerbalny • określa, jaką rolę w	• wskazuje, z jakimi rodzajami komunikacji wiąże się praca w radiu i uzasadnia odpowiedź	• przedstawia, jak prezenter radzi sobie z treścią	• określa, co – według Michała Dobrołowicza – zmieniło się w pracy spikera radiowego i	• formułuje kilka pytań, które warto byłoby zadać bohaterowi wywiadu

	zawodzie prezentera radiowego odgrywa głos	właściwymi argumentami		ocenia, czy jest to korzystna zmiana	
71. Jeżeli nie radio, to co	opowiada, z którego medium korzysta częściej – z radia czy telewizji i tłumaczy, jakie są tego powody przedstawia swoją ocenę oferty programowej radia i telewizji	charakteryzuje zawód prezentera radiowego na podstawie tekstu i przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy taka praca wydaje się ciekawa wypisuje z przeczytanego fragmentu cytaty ukazujące, jaką wartość ma dla Marka Niedźwieckiego praca w radiu	określa, jaką osobą jest autor tekstu i czego się można o nim domyślić tłumaczy, do czego dziennikarz porównał pracę prezentera radiowego i ocenia trafność tego zestawienia wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>radio jest lekarzem duszy, a czasem ostatnią deską ratunku</i> wypowiada się na temat tego, co sprawia, że radio może fascynować i stać się nieodłącznym elementem życia	tłumaczy, dlaczego radio nie zniknęło w czasach telewizji i internetu i co decyduje o jego wyjątkowości proponuje pomysły, których realizacja mogłaby sprawić, że radio stanie się atrakcyjne dla kolejnych pokoleń w świecie mediów elektronicznych wyjaśnia wyrażenie <i>osobowość radiowa</i> i ocenia, czy można tak nazwać autora tekstu	podaje przykłady innych osób związanych z radiem lub telewizją, które zasługują na miano osobowości radiowej bierze udział w organizacji w klasie konkursu na najciekawszy program radiowy przeprowadza wśród znajomych i dorosłych ze swojego otoczenia ankietę dotyczącą częstotliwości korzystania z różnych mediów oraz na podstawie jej wyników tworzy ranking lub wykres słupkowy i formułuje wnioski uczestniczy w rozmowie o roli radia wśród nowoczesnych mediów
72. Wyrazy złożone	wyjaśnia, czym są wyrazy złożone i jak się je tworzy odróżnia złożenia od zrostów tłumaczy, czym są zestawienia	uzupełnia zdania rzeczownikami i przymiotnikami utworzonymi od podanych wyrazów i zwrotów wskazuje w tekście wyrazy złożone i ich podstawy słowotwórcze	wyszukuje w tekście dwuwyrzowe wyrażenia, które funkcjonują jako całości znaczeniowe	tworzy wyrazy od podanych słów	poprawnie zapisuje nazwy geograficzne i miejscowe będące zestawieniami
73. i 74. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	powtarza i utrwala wiadomości redaguje podanie zgodne z zamieszczonymi informacjami	podaje podstawy słowotwórcze wyrazów wskazuje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych	formuje definicję słowotwórczą wyrazu pochodnego tworzy rodziny wyrazów od słów: <i>uczyć, ręka</i>	uzupełnia związki frazeologiczne wyrazami pochodnymi utworzonymi od podanych podstaw słowotwórczych	redaguje w punktach poradnik „Jak można przeciwdziałać agresji językowej?”
75. Pamiętki przeszłości	wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z	na podstawie zgromadzonych	omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z	ocenia przydatność nowoczesnych technologii	przygotowuje prezentację multimedialną na temat

– wojna i okupacja	czasów II wojny światowej	materiałów sporządza krótką notatkę na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau • wyjaśnia, jaką zagadkę kryją Góry Sowie	czasów II wojny światowej		Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau
76. i 77. Powtórzenie wiadomości literackich	• powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach	• czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową	• porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości
78. Oblicze współczesnego świata	• wymienia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • określa daty graniczne epoki	• wyjaśnia, czym jest postmodernizm • wykonuje kolaż przedstawiający człowieka XXI w.	• omawia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki	• przygotowuje ilustrowaną kronikę najważniejszych wydarzeń od zakończenia II wojny światowej do dziś	• prezentuje w formie mapy myśli główne kierunki sztuki współczesnej
79. Wybierać własną drogę	• określa rodzaj narracji występujący w tekście • opisuje sytuację ukazaną we fragmencie powieści	• wyjaśnia, dlaczego chłopak nie powiedział nauczycielowi tego, co naprawdę myślał • wskazuje, co nie podobało się nastolatkowi w poprzedniej szkole	• przedstawia, jakimi cechami odznacza się główny bohater i określa, w czym przypomina innych buntowników znanych z literatury lub filmu • wyjaśnia, dlaczego obaj rozmówcy nie mogli dojść do porozumienia i co ich dzieliło	• charakteryzuje język tekstu • wyjaśnia, czym są różnice pokoleniowe i czy dorośli mogą – Twoim zdaniem – zrozumieć młodzież	• wymienia kilku zbuntowanych bohaterów literackich lub filmowych i określa, jakie mieli cechy oraz przeciw czemu się buntowali • pisze rozprawkę, w której odnosi się do podanego aforyzmu • zapoznaje się z fragmentem, w którym główna postać powieści, Holden, opisuje swoje marzenie i określa, co może symbolizować ta wizja i jej poszczególne elementy
80. i 81. Formatowanie i redakcja tekstu	• charakteryzuje wybrane typy czcionek • proponuje rodzaj czcionki odpowiedni dla danej formy wypowiedzi	• omawia rodzaje czcionek i wyróżnień zastosowanych w zaprezentowanej reklamie • wskazuje, w jakim celu stosuje się wyróżnienia	• określa, jaka forma graficzna została nadana zaprezentowanym tekstom i omawia różnice między nimi • podaje, w jakim celu formatuje się teksty i jak	• wyjaśnia, na czym polega korekta tekstu • formatuje własny tekst • określa, jak powinien być sformatowany dany tekst	• wstawia w tekst spacje w odpowiednie miejsca • wyjaśnia, w których zdaniach brakuje półpauzy

82. Z wizytą w nierealnym świecie	wskazuje, które elementy fabuły odnoszą się do świata realnego nazywa typ narracji	charakteryzuje głównego bohatera przeczytanej historii odszukuje w tekście wątki fantastyczne pisze notatkę encyklopedyczną o Tralfamadorczykach dzieli elementy świata przedstawionego na tragiczne i komiczne wyjaśnia, na czym polega czarny humor wskazuje cytaty dostarczające informacji o osobie mówiącej określa sposób opowiadania narratora o rzeczywistości	można to robić opowiada, w jakim celu autor wprowadził wątki fantastyczne do powieści o tematyce wojennej redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości określa, które zdania można uznać za komentarz narratora do przedstawianych wydarzeń przedstawia, co sądzi o sytuacji porwania przez kosmitów, która rzekomo przytrafiła się bohaterowi i uzasadnia swoje zdanie	omawia funkcję zastosowanej narracji redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną przycząca tytuły trzech dzieł literackich lub filmowych, w których elementy fantastyczne łączą się z rzeczywistymi i określa, czy w utworach tego typu zawsze łatwo odróżnić fantastykę od rzeczywistości wyjaśnia, jaką funkcję pełnią powtarzające się fragmenty tekstu	określa, jak autor wykorzystuje czarny humor do oceny rzeczywistości wypowiada się na temat tego, co zaskoczyło go w sposobie kreowania świata w przeczytanym tekście bierze udział w debacie, której mottem są słowa Alberta Einsteina
83., 84., 85., 86. Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”	określa, w jakim czasie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze Antoine’a de Saint-Exupéry’ego	układa plan wydarzeń opisanych w „Małym Księciu” wyjaśnia, w jaki sposób zachowywała się Róża i przytacza charakteryzującą ją cytaty tłumaczy, dlaczego Mały Książę opuścił swoją planetę	przedstawia, w jaki sposób zachowywały się osoby spotykane przez Małego Księcia na kolejnych planetach określa, jakie postawy i cechy ludzkie reprezentują poszczególne postacie opisuje wizytę Małego Księcia na Ziemi i wyjaśnia, czego bohater dowiedział się podczas pobytu na tej planecie	podaje przykłady elementów realistycznych i fantastycznych zamieszczonych w utworze Antoine’a de Saint-Exupéry’ego odszukuje w „Małym Księciu” cytaty, które przekazują ponadczasowe prawdy o życiu	wymienia podobieństwa i różnice pomiędzy książkami dla dzieci i młodzieży a utworami dla dorosłych wyjaśnia, jakie znaczenie dla interpretacji utworu ma wspomniany w opowieści rysunek przedstawiający słonia zjedzonego przez węża wykonuje dowolną techniką makietę planety B-612 bierze udział w dyskusji na temat: „Mały Książę” – książka dla dzieci i

					<i>młodzieży czy dla dorosłych?</i>
87. Prasa a internet	omawia różnice między tradycyjną prasą a gazetami publikowanymi w internecie	określa, czy komentarze czytelników są wiarygodnym źródłem informacji	ustala, czy lepiej jest zaprenumerować czasopismo poświęcone swojemu hobby, czy czytać je w internecie i uzasadnia swoją odpowiedź	podaje trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety	wymienia więcej niż trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety
88. Czy gazety są już historią?	wypowiada się na temat tego, czy czyta gazety/czasopisma, a jeżeli tak, to jakich treści od nich oczekuje podaje trzy najważniejsze – dla siebie – źródła informacji o najnowszych i najważniejszych wydarzeniach	wymienia argumenty, którymi autor tekstu popiera tezę postawioną w tytule wyjaśnia, jakie elementy sprawiają, że artykuł z „Washington Post” jest – według Thomasa Baekdala – nieodpowiedni dla współczesnego czytelnika	wymienia formy wypowiedzi, w których ważne jest bezstronne przedstawianie faktów i obiektywny język wyjaśnia różnicę między <i>mediami starego świata</i> a nowoczesnymi środkami przekazu na podstawie zamieszczonego fragmentu	przycyca z tekstu fragmenty, w których autor opisuje, czym powinien się charakteryzować współczesny dziennikarz ustosunkowuje się tezy przedstawionej przez autora artykułu i wyjaśnia swoją decyzję	zadaje pytanie starszym osobom ze swojego otoczenia np. rodzicom, dziadkom lub sąsiadom o trzy najnowsze i najważniejsze źródła informacji o wydarzeniach oraz omawia różnice, jakie dostrzeżga w odpowiedziach i określa, czym są one spowodowane odpowiada, czy zgadza się z opinią dziennikarza Marka Twaroga, odnoszącą się do tekstu Thomasa Baekdala i uzasadnia swoje zdanie
89. Nowe media	wyjaśnia, jakiego rodzaju informacje można przekazywać za pomocą Twittera i czym różni się on od innych portali społecznościowych	określa, jakim słowem można zastąpić wyraz <i>content</i> w pierwszym zdaniu tekstu tłumaczy, czym są <i>cytowania</i>, o których mowa w artykule wskazuje, na czym polega przewaga mediów społecznościowych nad tradycyjnymi	podaje cel, w jakim dziennikarze korzystają z mediów społecznościowych – wymienia zalety i wady tweetów charakteryzuje medium typu <i>real time web</i> i podaje przykład takiego medium, inny niż opisany w tekście wyjaśnia różnicę między serwisem społecznościowym a medium społecznościowym	sporządza słowniczek najważniejszych terminów związanych z mediami społecznościowymi na podstawie przytoczonego tekstu i dostępnych źródeł	wyjaśnia, jakie są – według niego – przyczyny popularności portali społecznościowych

90. Świat białych i czarnych ludzi	• podaje tytuły utworów Doris Lessing • wymienia elementy świata przedstawionego w tekście	• na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rasizm, nacjonalizm, ksenofobia</i> • omawia elementy świata przedstawionego w powieści • odszukuje w utworze fragmenty charakteryzujące pana Macintosha • wymienia przyczyny samotności Tomka Clarke'a • wskazuje różnice między światem białych i czarnych ukazanym w przeczytanym fragmencie • przeprowadza sondę na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i> • bierze udział w dyskusji dotyczącej tolerancji	• krótko charakteryzuje postać Doris Lessing • wyjaśnia znaczenie podanych metafor • ocenia postawę i zachowanie pana Macintosha • określa, w jaki sposób pisarka wypowiada się o rasizmie	• wyjaśnia, do czego zostało porównane w tekście ludzkie życie, przytaczając odpowiednie argumenty • aktywnie uczestniczy w dyskusji dotyczącej tolerancji	• przeprowadza sondę na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i> oraz opracowuje w formie wykresu wyniki ankiety
88. i 89. Chanukowe dzieło	• wyjaśnia, jak rozumie podane przysłowia • określa, kim jest narrator utworu i popiera swoją odpowiedź właściwymi cytatami • opowiada, w jaki sposób rabin wychowywał swoje dzieci	• redaguje plan wydarzeń w formie zdań pojedynczych, dotyczący historii opowiedzianej przez ojca • odszukuje w utworze fragmenty ukazujące zasady religii żydowskiej • omawia znaczenie zwrotu <i>prawić komuś kazania</i>	• tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie tezy	• wyjaśnia, dlaczego wyrazy <i>matka</i> oraz <i>ojciec</i> pisane są w opowieści wielką literą • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki • podaje przykład znanej sobie gry, która mogłaby być wspólną zabawą w jego przyszłej rodzinie i uzasadnia swój wybór	• ocenia, czy podane mądrości ludowe są dziś aktualne i uzasadnia swoją odpowiedź • gromadzi informacje na temat innych obrzędów lub zwyczajów, które są praktykowane przez Żydów
92. W kręgu mody językowej	• na podstawie słownika poprawnej polszczyzny określa znaczenie podanych wyrazów	• odnajduje w wypowiedzi wyrazy modne, będące synonimami podanych słów	• wskazuje wypowiedzi, w których szablonowe sformułowania nie są przejawem mody językowej,	• wyjaśnia, na czym polega zjawisko mody językowej • przekształca wypowiedzi tak, aby uniknąć modnych	• znajduje w gazetach i czasopismach dziesięć przykładów modnych określeń i podaje do nich

	• łączy wyrazy modne z ich synonimami oraz uzupełnia zdania	• wyszukuje w tekście szablony językowe • zastępuje utarte peryfrazy innymi omówieniami	lecz ułatwiają skuteczną i kulturalną komunikację	sformułowań • omawia rodzaje szablonów językowych • redaguje list oficjalny, wykorzystując podane schematy językowe, i dba o właściwy układ graficzny pisma	synonimy
93. W skrócie	• uzupełnia tekst brakującymi kropkami • łączy nazwy z odpowiednimi skrótowcami • zapisuje słowa, które występują w zdaniu w skróconej formie • sprawdza w słowniku poprawność zapisu skrótów	• wymienia zasady pisowni i odmiany skrótów oraz skrótowców • dzieli skrótowce na odmienne i nieodmienne • przyporządkowuje odpowiednim nazwom poszczególne skrótowce • uzupełnia zdania brakującymi skrótowcami w poprawnej formie	• notuje pod tekstem skróty podkreślonych wyrazów i wyrażeń	• redaguje krótkie sprawozdanie ze spotkania z wykorzystaniem skrótów występujących w ogłoszeniu • układa zdania z utworzonymi skrótowcami w podanej formie	• szuka w słowniku lub internecie nazw, od których utworzono wyrazy PIN i PESEL i wyjaśnia, dlaczego zapisuje się je w skróconej formie
94. Jak unikać błędów słowotwórczych?	• tworzy poprawnie rzeczowniki od podanych słów • zapoznaje się z komentarzami dotyczącymi błędów słowotwórczych	• uzupełnia hasła reklamowe odpowiednimi formami utworzonych słów • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych formantów	• wskazuje w każdej parze przedrostek, którego nie można połączyć z podanym wyrazem	• omawia, w jaki sposób unikać błędów słowotwórczych • poprawia zaznaczone błędy słowotwórcze	• znajduje w słowniku poprawnej polszczyzny informację, jakiego wzrostka nie należy stosować w wyrazie <i>studniówka</i>
95. Polska literatura i sztuka po II wojnie światowej	• wymienia najważniejsze etapy rozwoju dwudziestowiecznej literatury polskiej	• opowiada o warunkach, w jakich tworzyli polscy pisarze po zakończeniu II wojny światowej	• podaje zagadnienia, które znajdowały się w kręgu rozważań Leszka Kołakowskiego i księdza Józefa Tischnera	• odszukuje w dostępnych źródłach przykłady polskiej architektury postmodernistycznej i wskazuje, które budowle podobają mu się najbardziej	• omawia wybrane dzieło sztuki współczesnego artysty
96. Poeta jako strażnik pamięci narodowej	• charakteryzuje nastrój utworu • opisuje sytuację ukazaną w wierszu • odszukuje w wierszu	• określa, jaka relacja łączy osobę mówiącą i pozostałe postacie z adresatem wiersza • proponuje słowa, jakimi	• wyjaśnia, przed czym ostrzega adresata osoba mówiąca • charakteryzuje tematykę części opisowej i części	• rozważa, czy przesłanie utworu ma charakter uniwersalny i uzasadnia swoje zdanie • podaje na podstawie	• redaguje notatkę na temat pomnika Poległych Stoczniovców 1970 i uzasadnia związek pomnika ze słowami

	fragmenty, w których ujawnia się podmiot literacki • określa, kim jest osoba mówiąca	można określić osobę, która skrzywdziła • wymienia zarzuty, jakie podmiot literacki stawia adresatowi utworu • wskazuje w wierszu część opisową i część refleksyjną • odnajduje w utworze eufemizm • omawia przesłanie wiersza • tłumaczy, jakie zadanie stoi przed poetą, zgodnie z wymową utworu • redaguje notatkę na temat pomnika Poległych Stoczniovców 1970	refleksyjnej • podaje sformułowanie, które zostało zastąpione eufemizmem	dostępnych źródeł okoliczności powstania wiersza	Czesława Miłosza • zapoznaje się z wierszami Zbigniewa Herberta i wybiera te z nich, które mają – według niego – wymowę podobną do utworu Czesława Miłosza oraz uzasadnia swój wybór
97. Testament poetycki	• wymienia tytuły tomów poetyckich Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • omawia problematykę fragmentów pieśni • wskazuje, kto jest podmiotem literackim w „Pieśni III” i adresatem „Pieśni X”	• nadaje tytuły poszczególnym pieśniom • wypisuje z „Pieśni III” słownictwo dotyczące miłości • tłumaczy sens słów: <i>Jesteśmy w pół drogi</i> • analizuje budowę tekstów (rymy, rytm, sposób podziału na zwrotki) • redaguje kilkudzaniową wypowiedź o roli nadziei na przyszłość w życiu każdego człowieka • przygotowuje wybrany tekst na konkurs recytatorski „Pieśni” Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	• przedstawia zadania, jakie poeta wyznacza sobie i swojej poezji w „Pieśni X” • ocenia sposób opisu uczucia przez poetę w „Pieśni III” • podaje, do jakiego gatunku literackiego należą omawiane utwory • ocenia, czy tytuł cyklu jest odpowiedni • uzasadnia, że cykl „Pieśni” jest poetyckim testamentem twórcy	• wyjaśnia funkcje pytań zastosowanych w „Pieśni III” • krótko charakteryzuje postać Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • wypowiada się na temat nagrania Marka Grechuty „Ocalić od zapomnienia”	• wymienia nazwiska współczesnych piosenkarzy, którzy w swoim repertuarze wykorzystują utwory Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego i wyjaśnia przyczyny popularności tekstów tego poety • omawia tematykę oraz nastrój trzech innych wybranych wierszy Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego
98.	• określa temat wiersza	• na podstawie słownika	• uzasadnia, która z rzeźb	• wyjaśnia, czemu służy	• omawia, jak brak rymów

Która Nike jest nam bliższa?		redaguje notatkę na temat bogini Nike • podaje, czym różni się Nike z utworu Zbigniewa Herberta od mitologicznego wyobrażenia tej bogini • wskazuje, za pomocą jakiego koloru przedstawiony został krajobraz wojenny i podaje swoje skojarzenia z tą barwą • opisuje w kilku zdaniach sytuację młodego żołnierza • wyjaśnia, dlaczego bogini nie ostrzega młodzieńca • wskazuje w wierszu odwołania do mitologii greckiej	lepiej oddaje wahanie, a która – pewność	przeciwstawienie <i>otwarta pierś</i> – <i>zamknięte oczy</i> w ostatniej zwrotce • tłumaczy, w jaki sposób poeta wykorzystuje symbole mitologiczne	i znaków interpunkcyjnych oraz nierówna długość wersów i zwrotek wpływają na odbiór utworu
99. Niebezpieczeństwa w sieci	• określa temat obu zaprezentowanych tekstów • wylicza elementy strony internetowej budzące podejrzenia bohaterów utworu	• przedstawia sposoby, które mogą uchronić przed oszustami pojawiającymi się w sieci • uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Jak powinni byli się zachować Gogel i przyjaciele, gdy odkryli nieuczciwych użytkowników sieci?</i> • wymienia elementy, dzięki którym artykuł zamieszczony w komiksie przykuwa uwagę czytelnika	• ustala, które medium – prasa czy internet – ze względu na swoje właściwości ułatwia popełnianie przestępstw • wskazuje, co mają ze sobą wspólnego postacie występujące w przeczytanych fragmentach	• wyjaśnia, dlaczego obecnie bardzo popularne są śledztwa dziennikarskie	• na podstawie komiksu i posiadanej wiedzy omawia rolę prasy w życiu społecznym
100. Nowe i stare słowa	• podaje powody tworzenia nowych słów oraz wychodzenia z użycia	• wskazuje neologizmy występujące we fragmencie wiersza i	• wskazuje podstawy słowotwórcze wymienionych neologizmów	• podaje współczesne znaczenia wymienionych archaizmów	• omawia wpływ utworzonych słów na odbiór utworu

	pewnych wyrazów	wyjaśnia ich znaczenie	• układa z podanych słów wyrażenia, które niedawno były neologizmami frazeologicznymi i uzupełnia nimi zdania		
101. Jaka jest nasza codzienność?	• określa, co jest tematem wiersza Wisławy Szymborskiej • proponuje inny tytuł utworu i uzasadnij swój wybór	• wymienia najważniejsze codzienne czynności współczesnego człowieka na podstawie opisu jednego dnia ze swojego życia oraz informacji uzyskanych od starszej osoby na temat jej dnia	• wyjaśnia, w jaki sposób podmiot literacki ocenia współczesny świat • wskazuje w utworze elementy, które reprezentują przeszłość • interpretuje słowa: <i>A my na piątym biegu / i – odpukać – zdrowi</i>	• wyjaśnia, jaki stosunek ma do przeszłości osoba mówiąca • bierze udział w dyskusji, czy zgadza się z diagnozą zawartą w wierszu: <i>A my na piątym biegu / i – odpukać – zdrowi</i> i podaje argumenty na poparcie swojego zdania	• porównuje wiersz Wisławy Szymborskiej z fragmentem wypowiedzi filozofa Tadeusza Gadacza, wskazuje w obu tekstach sformułowania o podobnej wymowie i określa, jaka ocena współczesnej cywilizacji została w nich wyrażona
102. Co nam przyniesie przyszłość?	• opowiada, w jaki sposób działały psychemikalia	• na podstawie słownika podaje znaczenie terminu <i>futurologia</i> • nazywa emocje bohatera tekstu po obudzeniu się w nowej, obcej rzeczywistości • wypisuje z utworu neologizmy służące uwiarygodnieniu przedstawionych wydarzeń • tłumaczy, czym jest stylizacja • opisuje wizję przyszłości ukazaną przez Stanisława Lema	• krótko charakteryzuje postać Stanisława Lema • udowadnia, że utwór „Kongres futurologiczny” to opowiadanie fantastycznonaukowe • określa, jakich umiejętności wymaga praca futurologa	• odszukuje w tekście środki artystyczne służące stylizacji • pisze krótki tekst, w którym przedstawia swoją wizję przyszłości • wyjaśnia znaczenie neologizmów tam, gdzie jest to możliwe	• wskazuje podobieństwa między rzeczywistością zaprezentowaną w opowiadaniu Stanisława Lema a światem współczesnym
103. Nie patrzeć w przyszłość	• bierze udział w rozmowie o tym, co oznaczają dla niego słowa <i>dom</i>, <i>zadomowienie</i>, <i>zakorzenie</i> • charakteryzuje tematykę przeczytanego fragmentu • odczytuje główną myśl	• wyjaśnia, gdzie przebywa bohaterka tekstu i w jakim celu mogła przybyć do tego miejsca • wskazuje fragmenty mówiące o różnorodności i wielokulturowości poznawanej przez nią	• określa, czy postępowanie bohaterki w nowym miejscu jest typowe dla turystów, czy raczej mieszkańców danego miejsca	• cytuje fragmenty mówiące o ojczyźnie i tęsknocie za nią i wyjaśnia, jak je rozumie • bierze udział w dyskusji na temat różnych sposobów na szczęśliwe życie	• tworzy na podstawie dostępnych źródeł krótką notatkę o zjawisku współczesnej emigracji • wyjaśnia, w jaki sposób przeczytany fragment nawiązuje do zjawiska emigracji i co o

	tekstu i przytacza cytaty na poparcie swojej odpowiedzi	okolicy • określa, w jakich miejscach Dominika poczuła się swojsko i dlaczego • omawia, jak zachowuje się główna bohaterka w nowym otoczeniu i co może być przyczyną jej postępowania			emigrantach mówi tekst Joanny Bator
104. i 105. Przyszłość bez wyboru	• wyjaśnia, czym charakteryzuje się społeczeństwo opisane w tekście oraz co ma zapewniać ludziom pokój i porządek • opracowuje tabelę, w której zapisuje symbole, cechy i zawody przypisane do każdej z frakcji opisanej w tekście	• wyjaśnia, w jaki sposób słowa: <i>przede wszystkim jesteśmy członkami frakcji, dopiero potem należymy do rodziny</i> wpływają na życie społeczeństwa przedstawionego we fragmencie • przedstawia, jaki obraz dorosłego życia staje przed oczyma bohaterki oraz jakiego wyboru dokonuje i jak to o niej świadczy	• określa, czy współcześnie młodzi ludzie mają możliwość wyboru własnej drogi życiowej i jak było z takimi wyborami w dawnych czasach • ocenia, czy sytuacja ukazana we fragmencie stanowi potwierdzenie, czy też zaprzeczenie idei wygłoszonej przez jednego z bohaterów: <i>Każdy człowiek ma prawo wybrać własną drogę przez świat</i> i uzasadnia swoją odpowiedź • przedstawia wnioski płynące z zestawienia informacji o frakcjach opisanych w tekście • wyjaśnia, dlaczego lęk przed bezfrakcyjnością jest tak silny	• przyporządkowuje, do jakiego gatunku literatury popularnej można zaliczyć powieść Veroniki Roth i wskazuje cechy tekstu, które to potwierdzają • wciela się w członka jednej z frakcji opisanych w tekście i uzasadnia swój wybór • podaje jako człowiek wybranej frakcji swoją propozycję rozwiązania jednego z problemów współczesnego świata • porównuje nastolatków opisanych w powieści ze swoimi rówieśnikami • wyjaśnia, dlaczego poczucie przynależności do określonej grupy może być ważne w życiu	• na podstawie różnych źródeł redaguje krótką notatkę na temat obrzędów przejścia. i opisuj, na czym polegają • tworzy prezentacje multimedialne lub plakaty dotyczące obrzędów przejścia w różnych kulturach
106. i 107. Słowo słowu nierówne	• wyjaśnia, czym są synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne oraz podaje ich przykłady	• podaje wyrazy bliskoznaczne oraz przeciwstawne do wskazanych wyrazów • przeredagowuje tekst, aby uniknąć powtórzeń	• przyporządkowuje przyrostki do podanych wyrazów, aby powstały antonimy • uzupełnia wypowiedzi postaci synonimami	• przyporządkowuje rzeczowniki do przymiotników, tworząc wyrażenia • wyjaśnia podany żart językowy	• podpisuje ilustracje homonimami i układa zdania pokazujące różnice w znaczeniu • podaje antonimy przymiotników oraz

			podanych wyrazów modnych	• tworzy wskazane formy czasowników, a następnie uzasadnia, dlaczego każdy z otrzymanych wyrazów jest homonimem	rzeczowniki, które łączą się z przymiotnikiem i jego antonimem • podaje jak najwięcej synonimów wskazanych frazeologizmów i używa tych synonimów w zdaniach • przeredagowuje w zeszycie tekst, aby nie zmienił swojego sensu
108. i 109. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	• powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach • wymienia i charakteryzuje rodzaje czcionek	• określa, które elementy tekstu najczęściej wyróżnia się za pomocą: kursywy, boldu, wersalików, zmiany koloru czcionki lub tła • określa zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji i przepisu	• wskazuje wyraz modny lub wyrażenie modne spośród podanych	• tworzy skrótowce od poszczególnych nazw • używa właściwej formy czasownika w zdaniach, w których podmiotem jest skrótowiec	• zastępuje sformułowania eufemizмами • wybiera właściwy formant • przyporządkowuje archaizmy do ich współczesnych odpowiedników
110. Na tropie zabójcy	• podaje tytuły utworów Agathy Christie • przytacza przynajmniej jedno nazwisko słynnego detektywa występującego w literaturze lub filmie i podaje charakterystyczne cechy oraz znaki rozpoznawcze tej postaci • wymienia zdolności, jakie powinien posiadać dobry detektyw	• określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • wyjaśnia, co o swojej rozmówczyni myślał inspektor Curry podczas spotkania w holu • charakteryzuje pannę Marple, podkreślając cechy jej osobowości, które pozwoliły bohaterce rozwiązać zagadkę morderstwa • zapisuje w punktach plan, jaki ułożył Lewis Serrocold, aby nie wykryto, że to on jest zabójcą	• krótko omawia postać Agathy Christie • opowiada, w jaki sposób panna Marple odkryła mordercę Christiana Gulbrandsena • tłumaczy, jaką rolę w przedsięwzięciu odegrał Edgar Lawson	• odszukuje w tekście trzy motywy typowe dla powieści kryminalnej	• sprawdza, czy odznacza się umiejętnościami detektywistycznymi

111. Co nas fascynuje w powieściach grozy?	wymienia tytuły utworów Deana Koontza wymienia elementy, które w filmach lub książkach mogą budzić lęk wyjaśnia, kim jest bohater powieści	wyjaśnia, jak zawód bohatera może wpływać na sposób postrzegania świata opisuje, jak wyglądało życie Dominicka, gdy zaczął lunatykować określa, czym bohater próbował wytłumaczyć swój stan i o jakich cechach charakteru postaci to świadczy odnajduje w tekście informacje dotyczące uczuć mężczyzny charakteryzuje nastrój przeczytanych fragmentów	charakteryzuje postać Deana Koontza omawia, jak zmieniały się emocje bohatera wraz z rozwojem wydarzeń na podstawie słownika symboli tłumaczy, jaką rolę odgrywa w powieści księżyc wskazuje w utworze typowe cechy thrillera uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i>	określa, dzięki czemu autor uzyskał nastrój niepokoju w utworze bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> wskazuje cechy thrillera w tekście Koontza i przytoczonym fragmencie powieści Michelle Paver analizuje kadr z filmu grozy	proponuje utwory muzyczne, które mogłyby posłużyć jako ścieżka dźwiękowa w filmie zawierającym sceny z przeczytanych tekstów bierze udział w inscenizacji fragmentu książki Deana Koontza lub Michelle Paver
112. Co to znaczy <i>usychać z miłości</i>?	określa tematykę utworu podaje imiona postaci z tekstu oraz krótko charakteryzuje wybrane osoby	ustala, jaką tematykę powinny podejmować książki dla nastolatków odszukuje we fragmencie wskazówki pozwalające ustalić miejsce i czas akcji powieści przytacza opinie bohaterów o szesnastowiecznej historii miłosnej tłumaczy, jaką wartość stanowi miłość dla bohaterów opowiadania na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>usychać z miłości</i>	krótko charakteryzuje każdą z postaci wymienia oznaki stanu, który można określić <i>usychaniem z miłości</i> gromadzi argumenty potwierdzające, że utwór Marty Fox można uznać za współczesną powieść obyczajową	podaje związki frazeologiczne mówiące o miłości i dzieli je na wyrażenia, zwroty i frazy bierze aktywny udział w przygotowaniu inscenizacji wybranego fragmentu książki należącej do literatury młodzieżowej	omawia ponadczasowy wzorzec miłości utrwalony w literaturze
113. Świadectwa współczesności – powtórzenie wiadomości	wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności podaje przykłady sztuki XX i XXI w.	redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej układa wyjaśnienie haseł zapisanych w krzyżówce	omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności prezentuje charakterystyczne tendencje w sztuce XX i XXI w.	wyjaśnia, do czego służą: <i>drukarka 3D, dron, Google Glass, kindle, Oculus Rift</i>	znajduje informacje na temat wynalazków z ostatnich lat i podaje, jakie znaczenie mogą mieć one dla ludzi

114. i 115. Powtórzenie wiadomości literackich	• powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach	• czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową	• porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości
116. Trudna sztuka wyboru	• podaje, przed jakimi wyborami stanęli przedstawieni bohaterowie	• wybiera z podanych utworów trzech innych bohaterów, którzy również dokonują wyborów, i omawia podjęte przez nich decyzje	• ocenia, który z wyborów przedstawionych na osi wydaje się najtrudniejszy, i uzasadnia swoją opinię	• uzasadnia słusność twierdzenia, że człowiek codziennie staje przed różnymi wyborami	• porównuje dylematy bohaterów literackich minionych epok z problemami nurtującymi współczesnego człowieka i zapisuje swoje spostrzeżenia
117. Konsekwencje wyboru	• określa, jakie mogą być pozytywne i negatywne konsekwencje ludzkiej ciekawości oraz dążenia do wiedzy • wyjaśnia, dlaczego Bóg ukarał pierwszych ludzi	• określa, jakie były konsekwencje zakazanego czynu dla kobiety i mężczyzny i dlaczego były różne • tłumaczy, czego symbolem jest w przypowieści nagość, a czego – wąż	• przedstawia swoją opinię na temat tego, czy kobieta i mężczyzna dokonali świadomego wyboru, czy też popełnili błąd powodowani ciekawością i uzasadnia swoją opinię • omawia, jaki obraz ludzkiego losu i ludzkich cech wyłania się z fragmentu	• tłumaczy, dlaczego pierwsi ludzie zdecydowali się zaspokoić ciekawość zamiast zachować posłuszeństwo • prezentuje swoje zdanie na temat tego, czy wiedza jest cenniejsza od przestrzegania zakazów	• bierze udział w dyskusji pomiędzy przeciwnikami i zwolennikami tezy, że „ciekawość to pierwszy stopień do piekła”
118. W niewoli miłości	• opowiada o dylemacie, przed którym stanął Odyseusz • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z każdego z możliwych wyborów stojących przed Odyseuszem	• wyjaśnia, dlaczego miłość jest tak wielką siłą w życiu człowieka, w dużym stopniu wpływającą na jego losy • ustala, czy Odyseusz faktycznie był na wyspie gościem i jak długo przebywał u nimfy Kalipso • określa, o czym myśli i marzy bohater oraz jak to o nim świadczy i jakimi cechami charakteru się wykazuje	• przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy uczucie może uczynić człowieka lepszym i szlachetniejszym i • uzasadnia swoją odpowiedź • tłumaczy, dlaczego nimfie Kalipso nie udało się zdobyć serca Odyseusza	• prezentuje swoją opinię na temat tego, czy do miłości można kogoś nakłonić	• przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy nieśmiertelność warta jest każdej ceny i dlaczego ludzie od wieków pragną żyć wiecznie • opisuje obraz Arnolda Böcklina i omawia jego związek z tekstem
119.	• pisze e-maile zgodnie z	• pisze krótki komentarz na	• wskazuje sformułowania,	• przekształca wypowiedzi	• formułuje argumenty na

Współczesne formy porozumiewania się	zasadami tworzenia tej formy wypowiedzi • wyjaśnia, czym jest blog i jak się powinno go prowadzić • określa, na czym polega specyfika SMS-a i czatu	temat wybranego internetowego dziennika znanej osoby • redaguje SMS-a na wskazany temat • pisze tekst e-maila będący odpowiedzią na podaną wiadomość	które mogłyby się znaleźć w e-mailu do wychowawczyni ze szkoły podstawowej dotyczącym spotkania klasowego	zamieszczone na czacie na język ogólny • przyporządkowuje skróty internetowe do odpowiednich sformułowań	temat: <i>Dlaczego nawet w przypadku SMS-ów powinniśmy dbać o poprawność językową naszych wypowiedzi?</i>
120. Grzecznie w internecie	• wyjaśnia, czym jest netykieta i co robić, aby przestrzegać jej zasad	• wymienia zasady netykiety, które zostały złamane przez osoby wypowiadające się na forum	• wskazuje odpowiednie fragmenty postów, w których została naruszona netykieta	• tworzy odpowiedź do wiadomości zamieszczonej na forum internetowym	
121. Nowy gatunek – powieść w listach	• wymienia sposoby i okoliczności sprzyjające wyrażaniu swoich uczuć drugiej osobie	• charakteryzuje obraz bohaterów wyłaniający się z listów • wskazuje cytaty dotyczące postępowania Julii i Saint-Preux • odszukuje fragmenty określające, jak miłość wpłynęła na zakochanych • odpowiada, przed jakim wyborem stanęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne	• krótko omawia postać Jeana-Jacques’a Rousseau • określa sposób wypowiadania się postaci • pisze list do bliskiej osoby, w którym jako motto wykorzysta jeden z podanych cytatów	• ocenia decyzję, którą podjęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne, a także dbając w pracy o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	• na podstawie wiedzy na temat epoki oświecenia, tłumaczy, dlaczego uczucie pomiędzy Julią i Saint-Preux było zakazane
122. Wieczna tęsknota	• wyjaśnia, kogo lub czego brakowałoby najbardziej podczas długotrwałego przebywania za granicą i jakie byłyby powody tęsknoty – określa, jaki obraz relacji podmiotu literackiego z matką wyłania się z tekstu i porównuje swoje	• wskazuje w tekście porównanie i określa, kogo ono charakteryzuje oraz jak je rozumie	• tłumaczy, czym są sztandary wymienione w drugiej zwrotce i jaki stosunek ma do nich poeta • przedstawia, z jakiego powodu osoba mówiąca nie może spotkać się z matką i wskazuje strofy, w których tłumaczy, dlaczego nie powróci do domu	• ustala, do jakich wydarzeń historycznych nawiązuje wiersz Juliusza Słowackiego i które fragmenty o tym świadczą • ocenia postępowanie podmiotu literackiego i dokonany przez niego wybór, a także uzasadnia swój sąd	• szuka w dostępnych źródłach utwory polskich poetów czasu romantyzmu, którzy podejmowali temat życia z dala od ojczyzny i bierze udział w klasowej recytacji wierszy, które zostają uznane za najciekawsze, a następnie przedyskutujcie problemy

	ustalenia z informacjami zawartymi w <i>Warto wiedzieć</i>		rodzinnego	• wyjaśnia, jak rozumie słowa <i>zaprzepaścił</i> i <i>zaczepuścił</i> , użyte w ostatniej strofie utworu i podaje, od jakiego wyrazu utworzono neologizm <i>zaczepuścił</i>	w nich poruszane
123. Media wokół nas	• określa, jakie miejsce zajmują media w codzienności • przedstawia pozytywne i negatywne oblicza mediów	• tłumaczy, czy utożsamianie wirtualnej rzeczywistości ze światem realnym jest groźne i podaje odpowiednie argumenty	• prezentuje swoją opinię na temat tego, które z przedstawionych cech mediów uważa za najbardziej niebezpieczne dla młodych użytkowników i uzasadnia swoją odpowiedź	• wyjaśnia na podstawie własnego doświadczenia, w jaki sposób środki masowego przekazu manipulują odbiorcą	• wymienia inne niż wskazane w tekstach cechy współczesnych mediów • ustala na podstawie dostępnych źródeł, czym jest <i>szum medialny</i> i omawia konkretny przykład tego zjawiska
124. Jak internet wpływa na nasz mózg?	• podaje zalety i wady internetu	• wyjaśnia, co skłoniło autora Nicholasa Carra do podjęcia badań nad wpływem internetu na myślenie człowieka	• wymienia pięć najważniejszych wynalazków w historii ludzkości i krótko uzasadnia swój wybór • tłumaczy, na czym polega plastyczność mózgu i jaki ma związek z ewolucją • wyjaśnia na podstawie informacji zawartych w artykule, w jaki sposób internet wpłynął na funkcjonowanie ludzkiego mózgu	• omawia, jak przebiega proces komunikacji podczas czytania książki oraz przeglądania strony internetowej i wskazuje najważniejsze różnice • nadaje podrozdziałom tekstu inne podtytuły	• interpretuje określenie <i>pusty rozum</i> i wyjaśnia, jak wpływa ono na wymowę artykułu • redaguje przewodnik, w którym doradzisz innym użytkownikom, jak mądrze korzystać z internetu
125. Kroczyć obroną ścieżką	• wyjaśnia, z jakiego powodu bohaterka staje przed wymiarem sprawiedliwości	• określa, które hasło pozytywistyczne najlepiej ilustruje postępowanie Joanny i uzasadnia swoją odpowiedź • nazywa emocje, których kobieta doświadczyła w sądzie	• tłumaczy, dlaczego bohaterka noweli mimo otrzymania kary nie odczuwała skruchy • wymienia po trzy cechy charakteru Joanny i Mieczysława • przedstawia wybory, jakich musieli dokonać bohaterowie utworu	• podaje trzy przykłady archaizmów występujących w noweli Orzeszkowej i wyjaśnia ich znaczenie • proponuje własny tytuł zamieszczonego fragmentu	• wymienia kilku bohaterów literackich, którzy ponad dobro własne wybrali dobro innych ludzi i ocenia takie postępowanie, a także uzasadnia swoją odpowiedź • wyjaśnia, dlaczego autorka nie mówi wprost o

					przyczynach ukazanej rozprawy • bierze udział w dyskusji, czy Joanna dokonała słusznego wyboru, gdy podjęła decyzję o autorka nie mówi wprost o przyczynach ukazanej rozprawy kontynuowaniu nauczania dzieci
126. Trudne decyzje	• określa, kim jest narrator i jaki ma stosunek do opisywanych wydarzeń	• zapisuje w zeszycie podane punkty planu w kolejności chronologicznej • opowiada, jakie życie wiódł pan Davranche, a jakie – stryj Juliusz	• wymienia wartości, które były najważniejsze dla rodziny Davranche'ów • wyjaśnia, przed jakim wyborem stanął mąż pani Davranche i co wpłynęło na jego decyzję	• ocenia postępowanie państwa Davranche'ów wobec Juliusza	• porównuje scenę ukazaną na obrazie Auguste'a Renoira z tą przedstawioną we fragmencie utworu „Stryj Juliusz”
127. Zamęt, chaos, nieporozumienie... – co oznacza dziś wieża Babel?	• zapoznaje się z biblijną historią o wieży Babel i wyjaśnia, co symbolizowała ta budowla	• wyjaśnia na podstawie słownika, jakie jest współczesne znaczenie wyrażenia <i>wieża Babel</i> • opisuje obraz Pietera Bruegla • opisuje obraz Pietera Bruegla • porównuje oba dzieła, uwzględniając: wielkość wieży, przedstawienie ludzi, detale widoczne po lewej i prawej stronie pierwszego planu oraz tło	• opowiada starotestamentową opowieść o wieży Babel	• określa, w jaki sposób Jerzy Duda-Gracz nawiązuje do obrazu „Wieża Babel”	• omawia rozterki współczesnego człowieka wyrażone w dziele Jerzego Dudy-Gracza
128. Kiedy marzenia nie zostają spełnione...	• opowiada o życiu, jakie wiódł Biff • przedstawia marzenia Biffa • przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy szczęście wymaga poświęceń	• wskazuje rzeczowniki najtrafniej charakteryzujące postacie dramatu • określa, czy bracia są zadowoleni ze swojego losu i uzasadnia swoją odpowiedź	• krótko omawia postać Arthura Millera • ocenia, jak rezygnacja Biffa z marzeń wpływa na osąd tego bohatera • odnosi się do podanych słów postaci, a następnie tłumaczy, czym jest dla	• tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się co najmniej z dziewięciu punktów	• pisze, jak potoczą się dalsze losy bohaterów sztuki

		• podaje przyczyny rezygnacji Biffa z marzeń • wyjaśnia, co jest najważniejsze dla Happy'ego i co mu imponuje • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się z siedmiu punktów	niego przyszłość		
129. Stosownie do okoliczności	• podaje przykłady wyrazów neutralnych ekspresywnie i nacechowanych ekspresywnie • dzieli wyrazy na nacechowane dodatnio, ujemnie oraz neutralne	• określa, w jakim celu używa się wyrazów nacechowanych • stosuje eufemizmy we wskazanych sytuacjach • podaje przyrostki, za pomocą których można utworzyć wyrazy nacechowane ekspresywnie	• określa, czy słownictwo użyte w wypowiedziach postaci jest stosowne do sytuacji	• przekształca zdania tak, aby ich styl odpowiadał okolicznościom i odbiorcy	• przeredagowuje tekst tak, aby zawierał jedynie neutralne zwroty i wyrażenia
130. Mówimy różnie	• porównuje zdania o takiej samej treści i wskazuje wyrazy, którymi się różnią • wskazuje słowa o charakterze powszechnym	• wypisuje z zamieszczonego fragmentu wiersza gwarowe odpowiedniki wymienionych wyrazów • określa nadawców poszczególnych wypowiedzi na podstawie użytego przez nich słownictwa	• układa krótki dialog przy użyciu podanego słownictwa gwarowego	• wskazuje wyrazy gwarowe i zdania, w których wyrazy gwarowe nie odpowiadają charakterowi wypowiedzi	• wyszukuje w internecie wiadomości na temat najbliższej terytorialnie gwary ludowej i zapisuje dziesięć słów charakterystycznych dla tej gwary
131. Ponieważ jestem	• podaje jak najwięcej skojarzeń ze słowami <i>noc</i> oraz <i>dzień</i> • określa temat wiersza i wyjaśnia, w jakiej sytuacji znajduje się osoba mówiąca	• wskazuje, do kogo zwraca się w utworze podmiot literacki • wymienia obrazy i skojarzenia ukazujące w tekście życie ludzkie	• omawia rolę czasu w wierszu Stanisława Barańczaka • odnajduje w utworze przykłady przerzutni poetyckiej i wyjaśnia, jaką funkcję pełni ten środek stylistyczny w przywołanych fragmentach	• przedstawia, o jakich rozterkach współczesnego człowieka jest mowa w tekście • wymienia sytuacje sprzyjające rozmyśleniom na temat życia, śmierci i miejsca człowieka w świecie	• wyjaśnia, w jaki sposób poeta wypowiada się o sprawach najważniejszych • tłumaczy, jak interpunkcja zastosowana w wierszu wpływa na jego odbiór • znajduje w internecie informację o tym, jaki

				• komentuje fragment: <i>nie myśl, że nie jestem w stanie / wierzyć, żeś jest. W to nie wierz: jestem</i>	spektakl wystawiono po śmierci Stanisława Barańczaka w Teatrze Nowym w Poznaniu, rodzinnym mieście poety, zapoznaje się z jedną z recenzji przedstawienia i odpowiada, jakie znaczenie ma jego tytuł • określa, czy podany fragment utworu nawiązuje do wiersza
132. Samotność – cicha lokatorka życia	• wymienia tytuły utworów Krystyny Kofy • przedstawia wybory, których dokonała bohaterka tekstu • określa problematykę przeczytanego fragmentu	• charakteryzuje Bognę • wyjaśnia, jaką decyzję podjęła Bogna podczas spotkania z dawną sąsiadką i dlaczego tak zrobiła • podaje, gdzie obecnie dziewczyna odwiedza rodziców • tłumaczy, dlaczego współcześnie tak wielu ludzi wybiera samotność	• krótko charakteryzuje postać Krystyny Kofy • rozważa, jakie ograniczenia nakłada na nas rodzina, a jakie ważne wartości dzięki niej otrzymujemy	• omawia, w jaki sposób zdrobnienia wpływają na sposób narracji • pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	• wyjaśnia pojęcie wolności oraz wypowiada się na temat granic tego stanu
133. Być na <i>nie</i>	• sprawdza w słowniku, co to znaczy być asertywnym	• wymienia sytuacje, w których bohater odmawia innym ludziom i określa, czy w każdej z nich zachowanie Felixa należy ocenić tak samo i jak można by postąpić w niektórych przypadkach	• odpowiada, jakie – według niego – wydarzenia z wcześniejszego życia Felixa mogły wpłynąć na jego postawę i nastawienie do innych	• ocenia, czy bohatera można nazwać asertywnym i podaje odpowiednie argumenty • tłumaczy, jak bohater komiksu rozumie wolność i szczęście	• wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>Drogę do szczęścia brukujesz sobie sam</i> i czy – jego zdaniem – Felix właściwie realizuje tę zasadę
134. W dobrym stylu	• wskazuje, od czego zależy posługiwanie się danym stylem • podaje, jakie są wyznaczniki danego stylu • wymienia wyznaczniki dobrego stylu	• przyporządkowuje podane słownictwo do odpowiedniego stylu • określa styl poszczególnych wypowiedzi i podaje przynajmniej jedną cechę	• zastępuje potoczne związki frazeologiczne sformułowaniami z języka ogólnego • stosuje synonimy, aby uniknąć powtarzania tych samych czasowników w	• wyjaśnia i porównuje znaczenie podanych par wyrazów	• wskazuje w tekście sformułowania potoczne i podaje synonimy, które można by zastosować w szkolnym wypracowaniu • formułuje odpowiedź na pytanie: <i>Dlaczego trzeba</i>

		charakteryzującą język każdej z nich	zdaniu złożonym		znać dokładne znaczenie używanych wyrazów? • przeredagowuje zdania tak, aby przekazywały informacje zgodne z zasadami zwięzłości, prostoty i jasności stylu
135. Jak unikać błędów słownikowych?	• wyjaśnia, na czym polega błąd słownikowy • podaje sposoby unikania błędów słownikowych	• tworzy po jednym zdaniu z podanych szeregów słów i w każdym zestawie wskazuje wyraz, którego użycie w tworzonych wypowiedzeniach byłoby błędem	• zapisuje w zeszycie po jednym zdaniu z czterema słowami wybranymi spośród wymienionych wyrazów zgodnie z ich znaczeniem • odczytuje w słowniku poprawnej polszczyzny, jakimi rzeczownikami lub przymiotnikami nie należy zastępować podanych słów	• przyporządkowuje wyrazy do właściwych wyjaśnień i układa zdania z wybraną parą podobnych słów • zapoznaje się z tekstem oraz hasłami ze słownika poprawnej polszczyzny i komentarzami mówiącymi o błędach, jakie często popełniają osoby posługujące się wskazanymi wyrazami	• wyjaśnia, na czym mogą polegać błędy w użyciu pozostałych wyróżnionych w tekście słów za pomocą słownika poprawnej polszczyzny • podaje trzy pary wyrazów, których znaczenie jest często mylone ze względu na podobną wymowę lub budowę słów
136. Gdy życie jest wędrówką...	• wymienia rodzaje podróży, o których mówi Ryszard Kapuściński • określa cel wędrówek pisarza	• wyjaśnia, czym różnią się pojęcia: <i>pielgrzym</i>, <i>podróżnik</i>, <i>wędrowiec</i>, <i>tulacz</i> • podaje, jaką ważną prawdę o ludziach i świecie odkrył autor podczas swoich wędrówek • tłumaczy, dlaczego reportażysta uważa, że jego sposób na życie jest trudny i odpowiedzialny • redaguje zaproszenie na spotkanie ze znanym podróżnikiem	• wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami podróży	• omawia, co to znaczy być <i>wykorzenionym człowiekiem</i>, podając przykłady postaci z literatury lub filmu	• pisze wypracowanie, którego myślą przewodnią będzie fragment wiersza Zbigniewa Herberta
137. Dążyć do celu	• wypowiada się na temat tego, czy zawód jest tym samym co powołanie • określa, o co kłóć się	• wyjaśnia, z czyjej perspektywy narrator opowiada o rozmowie rodziców z córką i	• wyjaśnia, dlaczego Jonás nie odpowiedział na ostatnie pytania córki i o czym świadczy jego milczenie	• ocenia pomysł nastolatki na życie i określa, czy dziewczynie uda się zrealizować marzenia	• redaguje notatkę, w której przedstawia myśli i uczucia Jonása • wciela się w rolę Manueli

	bohaterowie powieści • charakteryzuje na podstawie informacji z tekstu Patricję, Jonása i Manuełę	uzasadnia swoją odpowiedź	• przedstawia w formie tabeli argumenty każdej ze stron sporu		i zaproponuj takie rozwiązanie konfliktu, które mogłoby usatysfakcjonować zarówno Patricję, jak i Jonása
138. W świecie YouTube'a	• podaje wyjaśnienie pojęć <i>vlog</i> i vlogosfera • wskazuje, kim są odbiorcy filmów nagrywanych przez Paulinę Mikulę	• określa główny cel kanału „Mówiąc Inaczej” • wymienia zalety YouTube'a wspomniane przez bohaterkę artykułu	• wyjaśnia, jaką funkcję pełnią emotikony zamieszczone w tekście • podaje określenie, którym autor artykułu nazywa innych youtuberów	• przedstawia, jakie korzyści z prowadzenia kanału czerpie Paulina Mikulę • zapisuje słowa należące do rodziny słowotwórczej wyrazu <i>vlog</i>	• przedstawia swój ulubiony kanał na YouTube
139. O pomysłach na życie	• określa, na czym polega aktywny, a na czym – bierny styl życia • przedstawia pomysły na życie bohaterów tekstu	• odpowiada, co zmotywowało Damiana i Karola do zrobienia pierwszego filmu • opowiada o fascynacjach Jacka	• omawia projekt „Spod klatki do siatki” • tłumaczy, czym są animacje komputerowe	• opisuje trudności, które musi pokonywać Jacek, działając w Teatrze, Którego Być Nie Powinno • wyjaśnia, w czym realizuje się grupa nsXteam	• wyraża swoją opinię o zaprezentowanych pomysłach na życie
140. Być albo nie być w internecie	• opisuje zachowanie współczesnego człowieka w kontakcie z mediami społecznościowymi	• przedstawia swoje zdanie na temat roli mediów społecznościowych w życiu współczesnego człowieka • wyjaśnia, na czym polega – zdaniem Bartosza Kabały – <i>nielinearność internetu</i>	• przedstawia, w jakim celu autor artykułu streszcza utwór Paula Austera • odnajduje w słowniku poprawnej polszczyzny znaczenie czasownika <i>partycypować</i> i zastępuje ten wyraz tak, aby uniknąć błędu leksykalnego w sformułowaniu z tekstu	• wyjaśnia, pod jakim względem bohater opowiadania przypomina – według Bartosza Kabały – współczesnego użytkownika internetu	• określa, jak w kontekście specyfiki nowych mediów rozumie stwierdzenie, że człowiek <i>przez dyfuzję wchłania to, czego nie chce</i> • przedstawia, czy zgadza się z opinią autora, że <i>w codziennym internetowym życiu [...] potrzebujemy obserwujących</i> i przytacza kilka argumentów na potwierdzenie Twojego zdania • pisze opowiadanie w dowolnej konwencji, którego inspiracją będzie tytuł artykułu Bartosza

					Kabały • bierze udział w akcji <i>Wyrwij się z sieci</i>
141. Sztuka w internecie czy w realu?	• wymienia główne zagadnienia, których dotyczy wywiad • wyjaśnia, czego dowiadujemy się o artyście i jej pracach na podstawie tekstu	• wyjaśnia, jak według niego, ludzie powinni zachowywać się podczas zwiedzania galerii i muzeów i jakie zasady umożliwiłyby lepsze poznanie i głębsze rozumienie dzieł sztuki • opowiada, jakie jest nastawienie Jesse Darling do nowych mediów • przedstawia, jakie wady i zalety prezentowania i doświadczania sztuki za pośrednictwem internetu wymienia artystka • opowiada, co artystka mówi o tożsamości w sieci	• tłumaczy, co ma na myśli Jesse Darling, gdy stwierdza: <i>Chcę wzbudzić w ludziach poczucie, że są we własnym ciele obok innych ciał</i> • określa, dlaczego tak ważne jest, aby dzieła sztuki były przystępne i w jaki sposób można osiągnąć ten efekt • wyjaśnia, jakie związki dostrzega pomiędzy portretami tworzonymi przez malarzy z dawnych epok a współczesnymi <i>selfie</i>	• określa, na jakie manipulacje i przypadki fałszowania rzeczywistości w mediach społecznościowych zwraca uwagę Jesse Darling • przedstawia swoje spostrzeżenia na temat drogi twórczej artystki – od sztuki cyfrowej, niematerialnej, korzystającej z najnowszych mediów, do przestrzennych dzieł wykonywanych ręcznie i prezentowanych w galerii	• określa, w jakich miejscach młodzi ludzie chcieliby mieć możliwość kontaktu z pracami artystycznymi • przedstawia swoje stanowisko w sprawie spostrzeżeń Jesse Darling • odnajduje strony poświęcone różnym formom ekspozycji dzieł sztuki i przygotowuje na ich temat prezentację multimedialną
142. W zakamarkach podświadomości	• opisuje rzeczywistość, w jakiej toczy się akcja komiksu	• ustala, kim mogą być postacie ukazane przez Billa Wattersona • określa, co znajduje się w podświadomości Calvina • wypowiada się na temat ograniczeń wiekowych, które są wyznaczane dla filmów wyświetlanych w kinach	• wyjaśnia, jak w opowieści obrazkowej przedstawione jest <i>schodzenie do podświadomości</i> • wyjaśnia, w jaki sposób obejrzone historie mogą oddziaływać na człowieka	• prezentuje dzieło filmowe, które w określony sposób wpłynęło na jego życie • bierze aktywny udział w dyskusji o oddziaływaniu filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi	• wypowiada się na temat oddziaływania filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi
143. Średnik, dwukropek, myślnik	• tworzy wypowiedzi, w których poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne • uzupełnia tekst brakującymi przecinkami	• ustala, które przecinki powinno się zastąpić średnikami, aby zdania stały się bardziej zrozumiałe	• tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone z zastosowaniem średnika • uzupełnia tekst brakującymi dwukropkami • wyjaśnia funkcję myślników w podanych	• określa, jaki znak, oprócz pytajnika, pojawia się w podanym tekście • najrędniej i podaje, jaką funkcję pełni ten znak	• pisze opowiadanie z dialogiem nawiązujące do zamieszczonej reprodukcji, w którym stosuje wskazane znaki interpunkcyjne

			zdaniach • uzupełnia dialog myślnikami		
144. i 145. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	• powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach • wymienia najważniejsze zasady dotyczące formatowania e-maili	• zredaguje fragmenty bloga oraz wpisu na czacie zgodnie z netykietą • wskazuje wyrazy nacechowane stylistycznie lub ekspresywnie	• przekształca wypowiedzi nacechowane na neutralne • wskazuje kategorię, do której przynależy dane słowo • wskazuje wyraz o ograniczonym zasięgu	• wymienia cechy dobrego stylu • podaje eufemizmy, którymi można zastąpić podkreślone sformułowania • przekształca podany tekst, aby słownictwo odpowiadało treści i formie danego komunikatu	• redaguje ośmiodaniowy dialog pomiędzy dziennikarzem a kolekcjonerem starych fotografii z wykorzystaniem wskazanych czasowników oraz odpowiednich znaków interpunkcyjnych
146. Najważniejsze wynalazki ludzkości – powtórzenie wiadomości	• wymienia najważniejsze wynalazki ludzkości • podaje epokowe wydarzenia historii nowożytnej	• gromadzi informacje na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła • wyjaśnia, na czym polega współczesna miniaturyzacja	• omawia najważniejsze wynalazki ludzkości	• przedstawia zjawisko miniaturyzacji	• przygotowuje prezentację multimedialną na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła
147. i 148. Powtórzenie wiadomości literackich	• powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach	• czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową	• porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości